اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

چهارشنبه • ۳۰ آذر ۱۴۰۱ • ۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ • ۲۱ دسامبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۸۶ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

در تامین گاز صنایع درست برنامه‌ریزی نکردید

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت با بیان اینکه موضوع تامین گاز این روزها به معضلی جدی برای بخش صنعت و معدن تبدیل شده است، گفت: متاسفانه وزارت نفت در این خصوص برنامه‌ریزی درستی نداشته است. سیف‌اله امیری با بیان اینکه نداشتن برنامه‌ریزی دقیق از سوی وزارت نفت، امروز به مشکلی تبدیل شده که گریبان‌گیر صنعت است، اظهار کرد: وزارت نفت اولویت اول...

۳

سهم اندک پژوهش در GDP

مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران معتقد است، یکی‌از مشکلات فعلی، سهم اندک پژوهش در GDP است. در حالی که با افزایش این سهم می‌توان شاهد توسعه هرچه بیشتر بخش معدن بود و میزان بهره‌وری در این بخش را افزایش داد. مجید وفایی‌فرد در چهارمین رویداد دایان «ایمینو» با ارائه توانمندی ۵شرکت دانش‌بنیان فعال در عرصه «فرآوری»...

۲

فعالان صنایع معدنی گلایه‌مند از ارزان‌فروشی دلار صادراتی

سودآوری صنایع در خطر

۷

افزایش تقاضا برای کویل نورد گرم در ۲۰۲۳

با توجه به پیش‌بینی افزایش تقاضا برای کویل نورد گرم فولادی در سال ۲۰۲۳، فولادسازان مستقر در اروپا، چین، هند و ایالات متحده قصد دارند نرخ این محصول را افزایش دهند. تولیدکنندگان فولاد مستقر در اروپا با انتظار افزایش تقاضا در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳، در نظر دارند قیمت‌های کویل نورد گرم فولادی داخلی (HRC) را افزایش دهند.فعالان بازار گزارش دادند در هفته گذشته نرخ کویل نورد گرم فولادی در بازارهای آسیایی و امریکا افزایش یافته است.بررسی‌ها نشان داد خریداران کویل نورد گرم ...

۵

شوک شایعه جدید به بورس

رئیس کل بانک مرکزی برای جامه عمل پوشاندن به وعده کاهش نرخ تورم به دنبال رشد سود بانکی و کاهش سرعت گردش پول است که می‌تواند فشار فروش بورس را دامن بزند و خروج نقدینگی از بورس را تشدید کند. در حالی که بازار سرمایه به یک محدوده مقاومتی رسیده رئیس کل بانک مرکزی یک سیگنال منفی به بورس داده و گفته افزایش نرخ سود بانکی به عنوان یک ابزار کنترل نقدینگی در دست بررسی است، حتی برای تاکید بر اهمیت استفاده از این ابزار اعلام کرده که نرخ سود بانکی...

۸

سرمقاله

پیش نیازهای هوشمندسازی معادن

۲

یادداشت‌ها

معدن محق است نه مکلف

۴

باز هم پای یک مصوبه در میان است

۷

تیترهای روز

سه‌ضلعی رشد بهره‌وری معادن

کارشناسان می‌گویند بزرگ‌ترین مشکل ارتقای بهره‌وری معدن، چالش‌هایی است که از یک‌سو در ارتباط دولت و نهادهای سیاست‌گذار وجود دارد و از سوی دیگر، در مسیر تامین ابزار و ماشین‌آلات قرار گرفته است. نکته دیگری که نمی‌توان از آن غافل شد، نقش مخرب تحریم‌هایی است که بر کشور ما تحمیل شده...

۴

آرزوی ۲۰ ساله‌ای که محقق نشده است

موضوع احداث شهرک تخصصی گوهرسنگ‌ها برای نخستین بار در سال ۱۳۸۰ در مشهد مطرح شد، اما تقریبا بعد از گذشت ۲۰ سال هنوز زمین اصلی این شهرک مشخص نشده و آرزوی چندین ساله فعالان صنعتی این بخش محقق نشد...

۶

از محرومیت‌زدایی تا ترمیم جاده‌ها

مسئولیت‌های‌اجتماعی در یک شرکت معدنی مجموعه‌ای از معیارها و ارزش‌هایی است که در راستای دستیابی به استراتژی کلی مدنظر آن شرکت و برآورده شدن اهداف مدیریتی و عملیاتی پروژه‌ها تعریف می‌شود. در کشورهای توسعه‌یافته و پیشرو معدنی، مسئولیت اجتماعی به‌عنوان یک اصل در راستای رفع چالش‌ها و مشکلات جامعه هدف پذیرفته شده است...

۳

جشنواره تبلیغات طلایی

با مبلغ استثنایی

صمت صنعت معدن تجارت

گسترش نیوز پایگاه خبری

سایت ها : www.gostaresh.news
www.samtnews@gmail.com
www.madandaily.com

ایمیل: ads.smtnews@gmil.com

شماره بازرگانی: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲

درج ۲ نوبت آگهی ۴ کادری در پرتیراژترین روزنامه صنعتی کشور

تولید ۲عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای و انتشار در پایگاه خبری گسترش نیوز

بازنشر ۲عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای در روزنامه صمت

درج بنر ۳۰ روزه در پایگاه خبری گسترش نیوز

درج یک صفحه پوستر در اولین ویژه نامه صمت

درج بنر در سایت صمت و روزگار معدن و روزگار ما

گروه معدن

مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران معتقد است، یکی‌از مشکلات فعلی، سهم اندک پژوهش در GDP است. در حالی که با افزایش این سهم می‌توان شاهد توسعه هرچه بیشتر بخش معدن بود و میزان بهره‌وری در این بخش را افزایش داد.

به گزارش «روزگار معدن»، مجید وفایی فرد در چهارمین رویداد دایان «ایمینو» با ارائه توانمندی ۵ شرکت دانش‌بنیان فعال در عرصه «فرآوری» اظهار کرد: حرکت انقلاب صنعتی به سمت هوشمندسازی و اینترنت اشیا است و صنعت باید متناسب با این سیر تحول در حرکت باشد. وی تصریح کرد: یکی از مشکلات انقلاب صنعتی چهارم اتوماسیون شدن تمام کارها بود که برخی از آنها در نگاه حرکت به سمت انقلاب صنعتی پنجم حل می‌شود تا ماشین و انسان در کنار هم قرار بگیرند.

«روزگار معدن» گزارش می‌دهد:

سهم اندک پژوهش در GDP

به گفته مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران، در بخش معدن در افق ۲۰۲۲ رنکینگی را پیش‌بینی کرده است که توسعه پایدار و محیط‌زیست نسبت به سال قبل بیشتر دیده می‌شود.

وفایی‌فرد در ادامه افزود: یکی از موارد در بخش معدن پژوهش و توسعه فناوری است که با چالش‌های زیادی همراه است. یکی از مشکلات در پژوهش این است که در خیلی از ادوار تنها هدف کار پژوهشی است اما امروز رویکرد ما حل مشکلات صنعت است.

وی همچنین افزود: مشکل دیگر سهم اندک پژوهش در GDP است که به میزان یک درصد است اما در کشورهای پیشرفته مثل کره جنوبی نزدیک به ۴ تا ۵ درصد است.

موضوع دیگر بحث موازی کاری است که در تلاش هستیم اقدامات به صورت تخصصی پیگیری شود.

به گفته وفایی‌فرد، طرح زیست بوم نوآوری یکی از اقدامات مثبتی است که می‌تواند این چالش‌ها را برطرف کند.

مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران همچنین تاکید کرد: مرکز تحقیقات و فرآوری مواد معدنی ایران نزدیک به ۱۸ سال است که با هدف انجام مطالعات و تحقیقات شکل گرفت. خدمات تخصصی، تحقیق و توسعه و توسعه فناوری از مواردی است که در این مجموعه صورت می‌گیرد.

در فرآیند اکتشاف پهنه‌های اکتشافی حدود ۱۷۵ هزار آنالیز برای بیش از ۸۰ هزار نمونه انجام شد. وی همچنین گفت: به میزان حدود ۹۲ هزار میلیارد برای ۴۰ هزار نمونهذبه بخش خصوصی خدمات ارائه شده است در بخش عناصر نادرخاکی نیز اقدامات بسیار خوبی در این مرکز شکل گرفته است.

وفایی‌فرد اضافه کرد: بیش از ۶۳۵ پروژه تحقیقاتی جذب و انجام شده است. در بخش پایلوت با جذب و انجام بیش از ۹۳ پروژه تحقیقاتی نیمه صنعتی از دیگر خدماتی است که به بخش دولتی و خصوصی ارائه شده است. این اقدامات از سال ۹۷ تا به امروز در مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران صورت گرفته است.

مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران همچنین بیان کرد: از سال گذشته ازمایشگاه مرجع در حوزه گوهر سنگ‌ها نیز کار خود را شروع کرده تا در این حوزه نیز اقداماتی در زمینه ایجاد ارزش افزوده انجام داده و از طرح‌ها و ایده‌های جدید استقبال می‌کنیم.

▣ نیازها، ظرفیت‌ها و رویکردها

مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران با اشاره به نیازها، ظرفیت‌ها و رویکردها در بخش فرآوری، اظهار کرد: توسعه بهره‌وری و اقتصاد سبز در حوزه فرآوری مواد معدنی با توسعه پژوهش‌های بازفرآوری باطله ها، توسعه پژوهش‌های فرآوری خشک و کم‌آب بر با ممیزی مدیریت آب، پژوهش و توسعه فناوری در تولید عناصر و مواد استراتژیک و حیاتی، هوشمندسازی، کنترل و مدل‌سازی و عارضه‌یابی فرآیندی و ارتقای بازیابی و بهره‌وری کارخانه‌های کشور، توسعه تحقیقات و مطالعات ژئومتالورژی، توسعه و طراحی ساخت واحدهای سیار فرآوری در معادن کوچک و... از مهم‌ترین نیازها و ظرفیت‌های موجود است.

▣ بخش معدن نیازمند اجرای طرح‌های نوین

بخش معدن دارای ظرفیت‌های بسیاری است که متاسفانه در سال‌های گذشته به دلیل عدم توجه کافی، برخی از این ظرفیت‌ها مغفول ماند. این در حالی است که بخش معدن می‌تواند پایاپای با بخش نفت پیش رفته و وابستگی اقتصاد به درآمدهای نفتی را کاهش دهد.

اما این موضوع مستلزم حرکت به سمت استفاده از فناوری‌های جدید، ارائه طرح‌های نوین و سرمایه‌گذاری برروی آنها است.

مرکزی همچون تحقیقات و فرآوری مواد معدنی ایران می‌تواند بستر مناسبی برای توسعه تحقیق و پژوهش در بخش معدن و صنایع معدنی باشد که می‌توانند نیازهای موجود در بخش معدن را پاسخ داده و وابستگی به واردات را کاهش دهند.

اما همانطور که تاکید شد، توسعه این موضوع نیازمند حمایت‌های ویژه از سوی سازمان‌های مرتبط با بخش معدن است تا بتوان همکاری میان دانشگاه و بخش معدن را محقق کرده و ایده‌های برتر را به اجرا برساند.

در شرایط تحریمی سال‌های اخیر، دسترسی به دانش روز دنیا و واردات تکنولوژی‌های جدید از مهم‌ترین دغدغه‌های بخش معدن است اما با سرمایه‌گذاری برروی ایده‌های برتر می‌توان بر تحریم‌های اعمال شده غلبه کرد و بخش معدن را بیش از پیش توسعه داد.

احصای نیازهای فناورانه و ایده‌های ارزش‌آفرین در زنجیره مس

مدیر آموزش، پژوهش و فناوری ایمیدرو گفت: نیازهای فناورانه و ایده‌های ارزش‌آفرین در زنجیره مس، در قالب تفاهمنامه همکاری امضا شده بین این مدیریت و مجتمع مس شهربابک، احصا خواهد شد. به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، غلامرضا ملاطاهری اظهار کرد: با توجه به اهمیت بالای صنعت مس در توسعه فناوری‌های نوین و ظرفیت‌های بالای نیروی انسانی کشور برای توسعه بیشتر این صنعت، مذاکراتی با حسین محمودی میمند، مدیر مجتمع مس شهربابک در این زمینه انجام و در نهایت، منجر به انعقاد تفاهمنامه همکاری شد. وی ادامه داد: این تفاهمنامه همکاری درباره احصای نیازهای فناورانه و ایده‌های ارزش آفرین در بخش معادن و صنایع معدنی مس و همچنین تبادل اطلاعات در زمینه جدیدترین دستاوردهای پژوهشی صنعت مس است.

▣ جزییات تفاهمنامه همکاری

مدیر آموزش، پژوهش و فناوری ایمیدرو با اشاره به جزییات تفاهمنامه همکاری مذکور تصریح کرد: ایجاد بانک اطلاعاتی پژوهشگران و مدرسان توانمند در بخش معدن و صنایع معدنی و «برقراری ارتباط بین سامانه‌های آموزشی، پژوهشی، کتابخانه و ایجاد امکان دسترسی به منابع مجاز دو طرف برای ایجاد تبادل اطلاعات»، از جمله مفاد این تفاهمنامه است. وی افزود: «توسعه ظرفیت‌های همکاری با دانشگاه ها، پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و شرکت‌های دانش‌بنیان و همکاری برای تقویت اکوسیستم نوآوری و فناوری»، «حمایت از پایان نامه‌های تحصیلی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در راستای نیازهای پژوهشی براساس فرآیندهای مصوب» و «نیازسنجی فناوری‌های نوین در بخش معدن و صنایع معدنی و برنامه‌ریزی برای دستیابی به آن در چارچوب ضوابط و مقررات مربوطه»، بخش دیگری از مفاد تفاهمنامه یاد شده است. بنا به این گزارش، مدیریت تحقیق و توسعه مس شهر بابک به شورای پژوهشی ایمیدرو اضافه شد.

واگذاری ۴۵ بسته سرمایه‌گذاری معدنی در ۲۲ استان

مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران از واگذاری ۲۷۰ محدوده در قالب ۴۵ بسته سرمایه‌گذاری در ۲۲ استان کشور از طریق مزایده عمومی خبر داد.

به گزارش روابط عمومی ایمپاسکو، خدایار کریم‌نژاد درباره بسته‌های سرمایه‌گذاری توضیح داد: این بسته‌ها با هدف تشویق سرمایه‌گذاران به طرح‌های توسعه‌ای و ایجاد واحد فرآوری تدوین شده و در اختیار اداره‌کل صمت استان‌ها قرار گرفته است.

مدیرعامل ایمپاسکو تصریح کرد: ۴۵ بسته سرمایه‌گذاری در این طرح، حاصل همکاری معاونت معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت و اداره کل صمت استان‌ها و طرح احیاء، فعال‌سازی و توسعه معادن کوچک مقیاس بوده که به منظور واگذاری معادن و محدوده‌های معدنی در اختیار دولت، در قالب بسته ارائه می‌شود.

وی تاکید کرد: این بسته‌ها در ۲۲ استان و شامل ۲۷۰ مجوز معدنی از جمله پروانه بهره‌برداری، گواهی کشف و محدوده‌های اکتشافی است.

کریم‌نژاد ادامه داد: هدف از واگذاری معادن مزایده‌ای در قالب بسته، شیوه‌ای جدید از واگذاری مجوزهای معدنی است که در این شیوه اهلیت و صلاحیت متقاضیان در اولویت قرار می‌گیرد چرا که نداشتن اهلیت و توانمندی فنی و مالی متقاضیان مهم‌ترین عامل غیرفعال شدن معادن و محدوده‌ها بعد از واگذاری خواهد بود.

وی خاطرنشان کرد: تکمیل اکتشافات، ایجاد واحد فرآوری و فعال کردن محدوده‌های غیرفعال از تعهدات برندگان مزایده است که این امر زمینه افزایش تولید و اشتغال پایدار را فراهم می‌کند.

واحدهای القایی و مشکل تامین آهن‌اسفنجی

یک فعال صنعت فولاد، تامین آهن اسفنجی واحدهای القایی را از اصلی‌ترین محورهای پیگیری انجمن تولیدکنندگان فولاد عنوان کرد و گفت: اکنون به دلیل قطعی و محدودیت گاز، عرضه آهن اسفنجی محدود شده است و کارخانه‌های آهن اسفنجی نمی‌توانند با ظرفیت کامل تولید داشته باشند.

جهاندار شکری در گفت‌وگو با فولادبان تامین آهن اسفنجی برای واحدهای القایی تولید فولاد را از اصلی‌ترین محورهای پیگیری انجمن تولیدکنندگان فولاد عنوان کرد و گفت: یکی از نگرانی‌های اصلی انجمن تولیدکنندگان فولاد، تامین آهن اسفنجی و مواد اولیه واحدهای القایی است که برای تامین آن باید از بورس کالا تهیه کنند. وی با بیان اینکه تا پیش از این، واحدهای تولیدی آهن اسفنجی ۱۰۰ درصد تولیدی خود را به دلایل متعددی به بورس کالا عرضه نمی‌کردند، افزود: اکنون به دلیل قطعی و محدودیت گاز عرضه آهن اسفنجی محدود شده است و کارخانه‌های آهن اسفنجی نمی‌توانند با ظرفیت کامل تولید داشته باشند به همین دلیل دچار چالش شده‌اند. مدیرعامل ذوب‌آهن بیستون کرمانشاه تصریح کرد: هم‌اکنون انجمن تولیدکنندگان فولاد در حال پیگیری تامین آهن اسفنجی برای واحدهای القایی است که امیدواریم با رفع مشکل گاز، ۱۰۰ درصد تولید آهن اسفنجی واحدهایی که خودشان مصرف ندارند و یا مازاد تولید دارند، در بورس انجام و محدودیت گاز مصرفی کارخانه‌ها نیز رفع شود. شکری با بیان اینکه تولید آهن اسفنجی واحدهای تولیدی به بورس کالا برای رفع نیاز و تامین دیگر واحدهای تولیدی به بورس کالا عرضه شود، اظهارکرد: سیاست انجمن این است که بعد از تامین نیاز واحدهای تولیدکننده فولاد که خود تولیدکننده آهن اسفنجی هستند و آهن اسفنجی تولیدی خود را به مصرف می‌رسانند، مازاد تولید آهن اسفنجی و عدم مصرف آهن اسفنجی، به بورس کالا عرضه کنند. وی با اشاره به اینکه برخی واحدهای فولادسازی تمام زنجیره تولید فولاد را از ابتدا تا انتهای زنجیره درمجموعه خود دارند، گفت: این واحدها اغلب تولیدات آهن اسفنجی خود را به مصرف واحد تولیدی خود می‌رسانند و مانند فولاد خوزستان که خود مصرف و در نهایت نیز فروشنده محصولات میانی و نهایی محصولات فولادی مانند شمش و میلگرد هستند و در این شرایط نمی‌توانند محصولات تولیدی خود را مثل آهن اسفنجی به بورس بفروشند و دوباره از بورس خریداری کنند.

اتصال خدمات سازمان زمین‌شناسی به پنجره واحد خدمات هوشمند

مدیرکل طرح و برنامه این سازمان، از اتصال ۲ خدمت از ۵ خدمات سازمان متبوع خود به پنجره واحد خدمات دولت هوشمند خبر داد.

به گزارش روابط عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، رضا جدیدی با بیان اینکه بر اساس بند «واو» تبصره ۷ قانون ۱۴۰۱ بودجه کل کشور، مقرر بود که دستگاه‌های اجرایی خدمات خود را به پنجره واحد خدمات هوشمند متصل کنند، افزود: بر اساس وظایف حاکمیتی خودمان ۵ خدمت تخصصی را ارائه می‌کنیم که شامل خدمت در حوزه فعالیت‌های زمین‌شناسی، فعالیت‌های اکتشافی، آزمایشگاه‌های اکتشافی و ارائه اطلاعات داده‌های زمین‌شناسی و اکتشافی که این خدمت به عنوان پرکاربردترین خدمت در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور محسوب می‌شوند. وی اضافه کرد: نوع دیگر ارائه خدمات سازمان زمین‌شناسی و اکتشافی، بازدید از موزه علوم زمین است که در بستر خدمات الکترونیکی ارائه می‌شود. مدیرکل طرح و برنامه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با اشاره به خدمات تخصصی این سازمان گفت: سطح تعامل ما با جامعه زیاد و متداول نیست ضمن اینکه ذینفعان ما در ارائه این خدمات، متخصصان و سرمایه‌گذاران در حوزه عمران و زیر ساخت، معدن و دانشگاهیان هستند بنابراین به طیف بزرگی از جامعه خدمت‌رسانی نمی‌کنیم. جدیدی، با اشاره به علت تاخیر اتصال به پنجره واحد خدمات هوشمند افزود: باتوجه به تکلیف قانونی ما که قرار بود یک سوم خدمات خود را به پنجره واحد وصل کنیم توانستیم به این پنجره وصل شویم که البته با اندکی تاخیر به دلیل مسائل ومشکلات فنی همراه شد. جدیدی ادامه داد: اختلالاتی در بحث‌های SSO و بحث‌های تایید هویت بین دستگاهی بود و ربطی به سازمان زمین‌شناسی نداشت، زیرا روند تایید هویت یک پارچه یا همان (SSO) این سازمان، سازمان باید در سازمان فناوری اطلاعات و وزارت صنعت، معدن و تجارت طی می‌شد.

وی گفت: ما ۲ خدمت از ۵ خدمت خود را هم اکنون به پنجره واحد خدمات هوشمند متصل کردیم و بیشتر از تکلیف قانونی خود سعی کردیم تا بهمن امسال و قبل از پایان سال، باقیمانده خدمات خود را که دارای فرآیندهای قابل الکترونیکی شدن است، ارائه کنیم. وی افزود: با توجه به اینکه سازمان زمین شناسی در سال‌های اخیر روند رو به رشدی در بحث دولت الکترونیک و فناوری اطلاعات داشته، امیدواریم بیش از آنچیزی که قانون برای ما اعلام کرده، بتوانیم همه خدماتمان را به طور کامل تا قبل از پایان سال الکترونیکی کنیم. جدیدی با اشاره به ۵ خدمت یاد شده گفت: خدمات زمین‌شناسی، خدمات اکتشافی، خدمات آزمایشگاهی، خدمات موزه و بازدید و خدمات ارائه اطلاعات و داده‌های زمین شناسی و اکتشافی است که خدمات ارائه اطلاعات و داده‌های زمین شناسی و اکتشافی به طور کامل به پنجره واحد خدمات دولت الکترونیک متصل شده است. وی تصریح کرد: از سال ۹۸ خدمات ارائه اطلاعات داده‌ها و موزه در بستر پورتال سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور به طور الکترونیکی از مرحله درخواست تا مرحله ارائه نتیجه و پاسخگویی الکترونیکی بوده و در سال‌های گذشته سامانه‌های مختلفی برای الکترونیکی کردن خدمات معرفی کرده بودند، اما با توجه به بند واو تبصره ۷ قانون بودجه، قرار شد همه خدمات به نشانی my.gov.ir متصل شوند که مراحل و فرآیند اتصال به سامانه خدمات دولت الکترونیک منجر به اتصال ما به درگاه ملی خدمات هوشمند دولت الکترونیک شد.

مدیرکل طرح و برنامه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور ادامه داد: سعی می‌کنیم تا بهمن ماه و تا قبل از پایان سال، سه خدمت دیگر را هم همانطور که در پورتال سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور است به شبکه ملی هوشمند متصل کنیم و با توجه به یکی بودن ماهیت این سه خدمت در زمان کوتاهی به مرور این کار را انجام می‌دهیم.

سرمقاله

پیش نیازهای هوشمندسازی معادن

انوشیروان دلیریان
کارشناس و فعال معدن

فرآیند هوشمندسازی فعالیت‌های معدنی به عملیاتی اطلاق می‌شود که طی آن متخصصان و مهندسان این رشته براساس نیاز معادن و با بهره‌برداری از دانش و فناوری‌های نوین، ابزار و امکاناتی را تعبیه و طراحی کنند که از یک‌طرف باعث کاهش مشکلات و هزینه‌های معدنکاری شود و از طرف دیگر افزایش بهره‌وری، امنیت و سرعت‌عمل را در پی آورد و این فرآیند با نام کلی هوشمندسازی شناخته می‌شود.

در حال حاضر در دوره انقلاب صنعتی چهارم به‌سر می‌بریم و تمامی صنایع از جمله معدن و صنایع معدنی تحت‌تاثیر این موج چهارم قرار گرفته‌اند. به‌عبارت دیگر، با گسترش دنیای مجازی و رشد هوش مصنوعی تمامی صنایع به‌سمت‌وسویی حرکت کرده‌اند که سازکارهای کلیدی درگیر در عملیات خود را به فناوری‌های نوین مجهز کنند.

معدن هم به‌شدت درگیر این دوره تحول است و امروزه می‌توانیم در جای جای بخش معدن از اکتشاف گرفته تا بهره‌برداری و استخراج تا کانه‌آرایی و فرآوری از فناوری‌های نوین و هوشمند بهره ببریم، حتی می‌توان گفت که فرآیند هوشمندسازی، منابع انسانی را هم تحت‌تاثیر قرار داده است و نحوه ارتباط و تعامل این بخش را هم به‌طورکلی دگرگون کرده است. مهم‌ترین زیرساخت هوشمندسازی، فراهم شدن بستر مناسب اینترنت و فناوری اطلاعات است. نکته مهم دیگر که نباید از آن غفلت کرد، فرهنگ‌سازی منابع انسانی در سطوح مختلف است. اهمیت این موضوع از آنجا ناشی شده که ایران کشوری در حال توسعه و گذار از دوره معدنکاری سنتی به‌سمت معدنکاری مدرن است. محافظه‌کاری نیروی انسانی درگیر با بخش‌های مختلف در زمینه پذیرش روش‌های جدید و به‌روز، پاشنه‌آشیل فرآیند هوشمندسازی و استفاده از دانش و فناوری در بخش معدن است که با فرهنگ‌سازی و ایجاد بستر آموزشی مناسب می‌توانیم این مشکل را برطرف کنیم. یکی دیگر از مسائل زیرساختی که باید موردتوجه قرار گیرد، توازن توسعه صنعتی ما با بخش معدنی است که در حال حاضر باید اعتراف کنیم به‌صورت معکوس است. به‌عبارت دیگر، معادن بزرگ ما به‌واسطه ذات و شرایط خود به‌طورعموم در نقاط بیابانی و به دور از شهرها هستند و در زمینه امکانات مرتبط با هوشمندسازی، محدودیت‌های فراوانی دارند. در این شرایط به‌عنوان نمونه برای دسترسی به اینترنت با مشکلات متعددی روبه‌رو هستند که می‌تواند مانعی مهم برای توسعه هوشمندسازی معادن به‌شمار رود. به‌طورخلاصه بستر مناسب برای بهره‌برداری از اینترنت و آی‌تی، فرهنگ‌سازی منابع انسانی و موضوع سوم، ایجاد توسعه متوازن صنعتی و معدنی از عمده‌ترین زیرساخت‌های موردنیاز برای فرآیند هوشمندسازی است.

در حال حاضر ما در هر ۳ زمینه دچار مشکل هستیم و هم در بخش سخت‌افزاری و هم نرم‌افزاری در زمینه اینترنت و آی‌تی دچار نقصان هستیم. به‌علاوه اینکه منابع انسانی نیاز به فرهنگ‌سازی و آموزش دارند که در شرایط فعلی نمی‌توان گفت نشدنی است، اما نه در اشل و مقیاس دیگر نقاط دنیا. بنابراین اگر هدف این است که کشوری پیشرو در زمینه معدن باشیم، باید در سال‌های پیش‌رو سرمایه‌گذاری بیشتری در این حوزه انجام دهیم و با شتاب در این زمینه‌ها پیش برویم.

با این همه تحریم‌ها و نبود ارتباط بین بخش معدن و صنایع معدنی کشور ما با کشورهای صاحب‌نام در زمینه معدنکاری نوین هوشمندسازی هم زیرمجموعه آن است می‌تواند ضربه جبران‌ناپذیری به بدنه بخش معدنی ما وارد کند.

باتوجه به تمام موارد یادشده، هوشمندسازی در معادن موضوع جدیدی است و در عمل مانند هر تحول جدید دیگری هزینه‌های گزافی خواهد داشت. همین موضوع سبب شده است که از محدوده اولویت‌های معادن کوچک و متوسط خارج شود. این اتفاقی است که در بسیاری از کشورهای معدن‌خیز دنیا هم به‌چشم می‌خورد و بیشتر در معادن بزرگ به‌اجرا درآمده است.

در اقتصاد اصلی داریم باعنوان «صرفه به مقیاس». معادن بزرگ چون توانایی و انعطاف‌پذیری قابل‌توجهی نسبت به میزان تولید خود دارند، می‌توانند هزینه‌های عملیاتی خود را سرشکن کنند، اما چون معادن کوچک و متوسط در این زمینه محدودیت دارند و از توانایی بالایی در زمینه تغییرات برخوردار نیستند، نمی‌توانند هزینه‌ها را پوشش دهند، بنابراین رفتن به‌سوی تغییرات کاری غیرضروری به‌شمار می‌رود، از این‌رو در کشورهای صاحب‌نام معدنی هم استقبال چندانی از این تغییرات به‌چشم نمی‌خورد، اما با گذشت زمان و به‌دست آمدن تجربیات بیشتر و تولید تجهیزات ارزان‌قیمت، معادن متوسط و کوچک هم می‌توانند به این جریان بپیوندند.

این اتفاق ناگزیر و حتمی است، زیرا با رفتن به سوی آینده در عمل مسئولیت‌ها از دوش انسان برداشته و به هوش مصنوعی واگذار می‌شود. ریسک را کاهش می‌دهد، اعتماد، دقت و امنیت را بالا می‌برد و تمام این موارد در صنعت و معدن بسیار پراهمیت است.

ایفای مسئولیت اجتماعی از سوی معدنی‌ها بررسی شد

از محرومیت‌زدایی تا ترمیم جاده‌ها

گروه معدن

مسئولیت‌های‌اجتماعی در یک شرکت معدنی مجموعه‌ای از معیارها و ارزش‌هایی است که در راستای دستیابی به استراتژی کلی مدنظر آن شرکت و برآورده شدن اهداف مدیریتی و عملیاتی پروژه‌ها تعریف می‌شود.

در کشورهای توسعه‌یافته و پیشرو معدنی، مسئولیت اجتماعی به‌عنوان یک اصل در راستای رفع چالش‌ها و مشکلات جامعه هدف پذیرفته شده است و همه شرکت معدنی متعهد هستند تا در قبال «حفاظت از محیط‌زیست و منابع‌طبیعی»، «حفظ اصول در امور جذب نیرو و بکارگیری آنها»، «ارزش و اهمیت دادن به خواسته‌های جوامع محلی و مشارکت و همکاری دو جانبه با آنها» و «تولید محصول پاک و با ارزش‌افزوده بالا» احساس مسئولیت کنند و اقدامات موثر را انجام دهند.

به گزارش «روزگارمعدن»، به باور کارشناسان باوجود اینکه در سال‌های اخیر معدنکاران شرکت‌های دولتی یا خصوصی فعالیت‌های ارزنده‌ای در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی انجام داده‌اند، اما این فعالیت‌ها در مقایسه با کشورهای معدنی جهان وسعت چندانی ندارد.

▣ مسئولیتی بر دوش همه

حجت الله فیروزی، سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: اساسا اشخاص حقیقی و حقوقی که نسبت به محیط پیرامونی خود و مسائل و دغدغه‌های مرتبط با آن احساس وظیفه می‌کنند، تعهداتی برای مجموعه‌شان نیز قائل هستند. بسیاری از مردم عادی هم اقداماتی برای بهبود وضعیت منطقه خود انجام می‌دهند.

به گزارش معدن نامه، وی گفت: شهروندان یک کشور یا در مقیاس محدودتر، شهروندان یک شهر؛ نسبت به مشکلات و اقدامات موردنیاز در محیط زندگی خود بی‌تفاوت نیستند و برای مثال در زمینه فقر و بیکاری، مردم مستقل از سیستم‌های دولتی و وظایف و مسئولیت‌هایشان، تا حد امکان و در چارچوب اخلاقی برای رفع این موضوع کمک می‌کنند. در جامعه ما افراد زیادی هستند که این مسئولیت‌های اجتماعی را به دوش گرفته و خود را متعهد می‌دانند و برای آن گام‌های مثبت و مؤثر برمی‌دارند.

▣ اقدامات بزرگ و تاثیرگذار

فیروزی گفت: در ابعاد بزرگ‌تر و تاثیرگذارتر، شرکت‌هایی که در عرصه اقتصادی فعالیت دارند، باید با توجه به شرایط اقتصادی و اختیارات، نقش بزرگ‌تری در قالب مسئولیت‌های اجتماعی ایفا کنند و آنها تعهداتی را پذیرفته‌اند و به آن جامه عمل پوشانده‌اند. این اقدام امری اخلاقی و تعهدی است که مجموعه‌ها برای خود قائل شده‌اند هر چند که در برخی موارد الزامی به انجام آن وجود نداشته است.

وی افزود: شرکت‌های تولیدی در حوزه صنعت و معدن هم مسئولیت‌هایی در راستای تامین رفاه عمومی برای خود تعریف کرده‌اند که مهم و اثرگذار است. برای نمونه در نقاط محروم کشور که شرکت‌های معدنی در حال استخراج منابع منطقه هستند یا صنایع معدنی مشغول تولید محصول اند، خدماتی ارائه می‌شود که البته برای معدنکاران و صاحبان صنایع هزینه چشمگیری نیست اما می‌توانند منطقه را از محرومیت خارج کند و رفاه و آسایش نسبی را برای ساکنان آن منطقه فراهم آورد.

▣ تعهد در برابر انتفاع

این عضو کمیسیون صنایع و معادن با اشاره به اینکه شرکت‌ها به واسطه درآمدهایی که به مدد منابع خدادادی از منطقه‌ای کسب می‌کنند، تعهداتی نسبت به آن منطقه به عهده دارند، گفت: این تعهدات را می‌توان به چند بخش تقسیم کرد از جمله حفظ محیط‌زیست و اکوسیستم که برای مراکز صنعتی یک گزینه بسیار مهم به شمار می‌آید، رعایت عدالت و شایسته‌سالاری در استخدام نیروهای موردنیاز، برآورده کردن تمامی نیازهای ضروری کارمندان و خانواده‌های آن‌ها، رفتار درست و انسانی با تمامی افراد مرتبط و همچنین تعهد در قبال رعایت حقوق مصرف‌کنندگان در صورت تولید کالا یا ارائه خدمت.

فیروزی افزود: علاوه بر این شرکت‌ها به صورت جزئی‌تر، با اقداماتی چون ایجاد یا ترمیم جاده‌های دسترسی منطقه، ایجاد یا بهسازی مدارس، لوله‌کشی آب شرب و... می‌توانند در رفع محرومیت مناطق موثر باشند. وی گفت: بخشی دیگر از این خدمات با عنوان خیرخواهانه به شکل سرپرستی و پرداخت معاش کودکان بی‌سرپرست منطقه امکان‌پذیر است و در بحث سلامت با ایجاد مکان‌هایی برای اسکان بی‌خانمان‌ها یا مکانی برای سالمندان در منطقه مستقر و کمک به درمانگاه‌های آن محقق می‌شود. فیروزی در ادامه گفت: البته هر شرکتی در وهله اول با نگاه حمایتی که به کارمندان بومی خود دارد، می‌تواند در ارتقاء شرایط اقتصادی آن محدوده نقش بسزایی ایفا کند.

▣ امانت‌داری برای آیندگان

فیروزی با اشاره به اینکه محیط‌زیست و منابع طبیعی امانتی الهی است که نه تنها برای ساکنان منطقه، بلکه باید برای تمام کشور و نسل‌های آینده حفظ شود، گفت: مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و سازمان‌ها در حفاظت از محیط‌زیست، بر کاهش اثر زیان‌بار و مخرب عملکرد و تولیدات شرکت‌ها بر محیط‌زیست تمرکز دارد.

وی اظهارکرد: شرکت‌ها با هدف کاهش تولید عوامل مضر بر طبیعت به‌واسطه تولید محصولات، باید در مراحل تولید نوآوری داشته و سعی کنند با رعایت قوانین و موازین مربوط به حفاظت از محیط‌زیست، تولیدات خود را به‌گونه‌ای توسعه دهند که با محیط‌زیست سازگار باشد و زباله‌ها و دود حاصل از فعالیت آنها باعث آلودگی محیط‌زیست نشود.

وی ادامه داد: دخیل کردن ملاحظات زیست‌محیطی و اجتماعی ناشی از اقدامات شرکت‌ها در فرآیند کار تولیدکنندگان بسیار اهمیت دارد. به گفته این نماینده مجلس عرصه مسئولیت‌های اجتماعی فصل بزرگی از اقدامات را شامل می‌شود که هر شرکت موظف است وابسته به توانایی و حیطه اختیارات خود به آن ورود کند و به لحاظ اخلاقی، تعهدات خود به جامعه را بپردازد.

▣ بی‌توجهی معادن به مسئولیت اجتماعی

کیومرث سرمدی‌واله، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی از بی‌توجهی برخی صاحبان معادن به مسئولیت اجتماعی گلایه کرد و گفت: معادن و کارخانجات فرآوری که در مناطق مختلف در سطح کشور مستقر شده‌اند و از امکانات منطقه استقراریافته استفاده می‌کنند، طبق قانون موظف‌اند بخشی از درآمد خود را به آبادانی و کارهای عام المنفعه در همان منطقه اختصاص دهند. به گزارش دنیای معدن وی افزود: درحال‌حاضر، هم در سطح کلان و هم به صورت منطقه‌ای موضوع بی‌توجهی معادن و کارخانجات فرآوری به مسئولیت اجتماعی را مورد توجه قرار داده‌ایم. این عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه با ورود به این موضوع حرکت‌های مثبت و سازنده‌ای آغاز شد و کارخانجات و معادن پای کار آمدند.

▣ ترمیم جاده و بهسازی روستا

وی افزود: در نخستین گام کارخانجات و معادن، در شهرستان اسدآباد همدان، کارخانجات و معادن مستقر در منطقه زیرسازی و آسفالت مسیر تردد روستائیان را به عنوان مسئولیت اجتماعی خود آغاز کردند. سرمدی بهسازی روستاهای مجاور مناطق معدنی را هم از جمله اقدامات مرتبط با مسئولیت احتماعی دانست و گفت: در این راستا نام ۴ روستا را به کارخانجات و معادن مستقر در شهرستان ارائه داده‌ایم تا این کارخانجات به مسئولیت اجتماعی خود عمل کنند و نسبت به بهسازی این روستاها اقدام کنند. به گفته این نماینده مجلس بهسازی روستای یاد شده به اعتباری افزون بر ۱.۵ میلیارد تومان نیاز دارد که این هزینه را کارخانجات و معادن شهرستان تقبل کرده‌اند.

▣ سخن پایانی

شرکت‌ها و فعالان حوزه معدن و صنایع معدنی برای اینکه در کسب‌وکار خود موفق باشند، باید مسئولیت خود را در قبال محیط‌زیست منطقه، جامعه و تمام کسانی که تحت‌تاثیر فعالیت‌های شرکت قرار می‌گیرند، رعایت کنند. زمانی که یک شرکت به‌معنی واقعی کلمه به اهداف و ضرورت ایفای مسئولیت‌های اجتماعی خود در یک منطقه از کشور واقف باشد و به آن عمل کند، با مشکلات و موانع زیست‌محیطی، اعتراضات و کارشکنی‌های جوامع محلی روبه‌رو نخواهد شد، بلکه به عکس زمینه را برای فعالیت شرکت معدنی فراهم خواهند کرد.

بخشنامه «کف عرضه» نباید در شرایط تورمی ابلاغ می‌شد

یک عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: در شرایط فعلی تعیین کف عرضه برای محصولات فولادی در بورس کالا، در شرایطی که بازارهای جهانی با افزایش نرخ مواجه هستند و وزارت صمت تلاش دارد با این ابلاغیه، قیمت‌ها را در بازار داخلی کاهشی کند، نمی‌تواند تاثیرگذار باشد.

سید بهادر احرامیان در گفت‌وگو با فولادبان درباره بخشنامه اخیر وزارت صمت برای تعیین کف عرضه انواع محصولات فولادی در بورس کالا اظهارکرد: درحال‌حاضر که قیمت‌ها در بازار محصولات فولادی با افزایش نرخ ارز و دلار، روند صعودی پیدا کرده‌اند و دامنه تورم قیمتی هم به تمام محصولات کشیده شده است، به نظر می‌رسد مصوبه الزام کف عرضه محصولات فولادی به بورس کالا، سیاست درست و منطقی نیست. وی با اشاره به افزایش نرخ ارز موجب افزایش نقدینگی و بالا رفتن نرخ تمام کالاها و محصولات خواهد شد، گفت: این تورم قیمتی به صنعت فولاد نیز کشیده می‌شود و نمی‌توان جلوی این افزایش نرخ را گرفت. به‌عبارت دیگر، این اتفاق هزینه تولید و مواد اولیه را تحت تاثیر قرار خواهد داد و در این شرایط احتمال کاهش تولید وجود دارد. این فعال صنعت فولاد تصریح کرد: مصوبه عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات فولادی در بورس کالا و تعیین کف عرضه برای محصولات فولادی زمانی می‌تواند درست و منطقی باشد که شرایط تولید، عرضه و حتی شرایط اقتصادی در ثبات قرار داشته باشند. احرامیان با بیان اینکه مصوبه کف عرضه نخواهد توانست بر بازار تاثیرگذار باشد، اظهارکرد: در شرایطی که بازارهای جهانی با افزایش نرخ مواجه هستند و وزارت صمت با این سیاست تلاش دارد قیمت‌ها را در بازار داخلی کاهشی کند. به نظر نمی‌رسد تعیین کف عرضه برای محصولات فولادی در بورس کالا بر روی قیمت‌ها تاثیرگذار باشد.

انتقاد وزارت صمت از وزارت نفت:

در تامین گاز صنایع درست برنامه‌ریزی نکردید

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت با بیان اینکه موضوع تامین گاز این روزها به معضلی جدی برای بخش صنعت و معدن تبدیل شده است، گفت: متاسفانه وزارت نفت در این خصوص برنامه‌ریزی درستی نداشته است.

سیف اله امیری در گفت‌وگو با فولادبان با بیان اینکه نداشتن برنامه‌ریزی دقیق از سوی وزارت نفت، امروز به مشکلی تبدیل شده که گریبانگیر صنعت است، اظهارکرد: وزارت نفت اولویت اول تامین گاز را به بخش خانگی اختصاص داده، این در حالی است که اهمیت تامین گاز برای بخش صنعتی بسیار بیشتر از بخش خانگی است، زیرا در صورتی که تولید در واحدهای صنعتی متوقف شود، شاهد اختلاف نرخ در بازار و افزایش بیکاری خواهیم بود.

وی گفت: بی‌تردید، تامین گاز برای بخش خانگی حائز اهمیت است اما عدم تامین این نیاز برای بخش صنعت تبعات زیادی برای کشور به‌همراه دارد، این در حالی است که فرهنگ‌سازی و اصلاح الگوی مصرف در بخش خانگی می‌تواند تاحدودی به حل این مشکل و کاهش مصرف در بخش مصارف خانگی بینجامد.مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت بیان کرد: متاسفانه وزارت نفت و شرکت گاز میزان سهمیه گاز صنایع را کاهش داده‌اند، یعنی از ۴۰ میلیون متر مکعب در روز، ۱۵ میلیون مترمکعب را به صنعت فولاد اختصاص داده است، همچنین سهمیه واحدهای سیمانی از این عدد ۶ میلیون مترمکعب است. البته واحدهای سیمانی به‌واسطه استفاده از مازوت تاحدودی مشکل تامین انرژی مورد نیاز را حل کرده‌اند اما در صنعت فولاد با مشکل جدی مواجه هستیم و امروز بسیاری از واحدها تعطیل شده‌اند، ضمن اینکه این سهمیه را بیشتر به واحدهای آهن‌اسفنجی اختصاص داده‌ایم.

امیری تصریح کرد: فراموش نکنیم بخشی از این گاز، صرف گرم کردن کوره‌ها می‌شود تا مشکلی برای موادنسوز موجود در کوره ایجاد و با برون‌ریزی از کوره مواجه نشود، در غیر این صورت، حدود سه ماه زمان برای بازسازی آن لازم است. به گفته این مقام مسئول، اگر قرار بود ۱۵ میلیون مترمکعب گاز روزانه به تمام صنایع فعال در زنجیره اختصاص یابد، بدون شک شاهد توقف تولید بودیم. به‌همین دلیل، بخش عمده‌ای از این سهمیه را به واحدهای آهن‌اسفنجی دادیم تا تولید در این بخش متوقف نشود. وی خاطرنشان کرد: در بخش گندله باتوجه به مازاد تولید، سهمیه‌ای در این بخش ندارند، همچنین برای واحدهای کنسانتره به‌دلیل آنکه بیشتر از برق استفاده می‌کنند، سهمیه گاز اختصاص نیافت. واحدهای شمش و میلگرد هم سهمیه‌ای نگرفتند، چون گاز کمتری در فرآیند تولید مصرف می‌کنند. مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت با تاکید بر اینکه درحال‌حاضر حفظ شرایط تولید در بخش آهن‌اسفنجی ضروری است، اظهارکرد: تامین سوخت این بخش باید بدون مشکل ادامه داشته باشد تا روند تولید در واحدهای شمش و میلگرد متوقف نشود. امیری درباره واحدهای تولیدکننده ورق نیز گفت: در بخش ورق میزان گاز مصرفی کم است اما مقداری از سهمیه گاز به فولاد مبارکه اختصاص یافت، زیرا ورق، محصولی استراتژیک است. مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت عنوان کرد: باتوجه به برنامه‌ریزی‌های انجام شده، تاکنون شرایط مدیریت شده است. البته باید توجه داشت که تفاوت امسال با سال‌های گذشته این است که مقدار گاز اختصاص‌یافته به این بخش‌ها کاهش یافته است، همچنین اختیارات ما به‌عنوان وزارت صمت در تقسیم‌بندی این سهمیه کم شده است. این مقام مسئول در وزارت صمت بیان کرد: اگر امروز صنعت فولاد با کمبود گاز مواجه نبود، میزان تولید امسال به ۳۴ میلیون تن می‌رسید اما این مشکلات باعث شده تا تولید یا به‌میزان سال گذشته باشد یا حتی کمی کاهش پیدا کند.

به‌گفته امیری، وزارت صمت به‌صورت هفتگی جلساتی را با وزارت نفت و شرکت گاز برگزار می‌کند ولی وقتی گاز نیست، برگزاری این جلسات هم به‌نوعی بی‌نتیجه خواهد بود.

وی تاکید کرد: وظیفه ما به‌عنوان وزارت صنعت، معدن و تجارت، حمایت از تولید است که برای آن برنامه‌ریزی کرده‌ایم اما وقتی گازی در اختیار واحدها قرار نمی‌گیرد، این برنامه‌ریزی هم بی‌معنی می‌شود. البته ما گندله موردنیاز را دپو کرده‌ایم اما برای آهن اسفنجی چنین امکانی وجود ندارد. به‌همین سبب، گاز بیشتری را به واحدهای آهن اسفنجی اختصاص داده‌ایم.

خبر

عامل برخی کانون‌های ریزگرد، بازسازی نشدن معادن است

معاون امور جنگل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری گفت: عامل برخی از کانون‌های ریزگرد و طوفان شن در کشور معادنی بوده که بعد از اتمام بهره‌برداری بازسازی نشده است.

به گزارش ایرنا، نقی شعبانیان در آیین معارفه مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری جنوب کرمان اظهار کرد: معادن در استان کرمان یکی از فرصت هاست اما به همان میزان که تخریب شده باید ۱۰ برابر آن طبیعت احیا شود.

وی با اشاره به اینکه باید تعهداتی بر گردن بهره‌بردار معدن بگذاریم تاکید کرد: در دنیا هم مانع کار بهره‌برداری‌ها نمی‌شوند و منابع طبیعی باید در خدمت منافع ملی باشد، اما چه کسی این حق را به ما داده بی‌ضابطه استفاده کنیم و این منابع را برای نسل آینده نگذاریم.

شعبانیان اضافه کرد: سزاوار نیست وقتی تا این میزان به معادن کمک می‌کنیم اما برای داشتن یک نهالستان یا احیای جنگل نیاز به اعتبار داشته باشم و این اعتبار تامین نشود.

صاحبنظران تاکید دارند مطالعات بازسازی معادن از ابتدای پروژه‌های معدنی در بسیاری از نقاط دنیا مورد توجه قرار می‌گیرد و همگام با مطالعات اکتشافی، ارزیابی‌های زیست محیطی نیز به منظور شناسایی ظرفیت‌های قابل استفاده بعد از عملیات معدنکاری مورد توجه قرار دارد؛ لذا کاهش مخاطرات برجا مانده از عملیات معدنکاری، احیای زمین‌های تحت تأثیر و منابع آبی مصرف شده، کاهش آثار، اطمینان از حفظ منابع محیط زیستی، ایجاد ثبات و پایداری در محیط اجتماعی- اقتصادی منطقه پس از پایان فعالیت‌های معدنی، ایجاد کاربری‌های جدید و ترغیب در استفاده، مناسب از منابع انرژی و ضمانت بهره‌برداری پایدار از معادن از جمله اهداف بازسازی معادن نامبرده می‌شود.

معاون امور جنگل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری در ادامه سخنان خود یادآور شد: عشق و علاقه به منابع طبیعی، تخصص و استفاده از تمامی ظرفیت‌های استان و تعامل با همه دستگاه‌ها برای مدیریت در منابع طبیعی نیاز است.

شعبانیان ادامه داد: دنیا امروز با آلودگی ها، بلایای طبیعی و کمبود آب روبه روست که ایران هم از این قاعده مستثنا نیست و چه بسا چالش‌های شدیدتری داشته باشد.

وی افزود: این شرایط وظیفه ما را سنگین تر می‌کند و توجه به منابع طبیعی، جنگل ها، مراتع و احیای بیابان‌ها یکی از راه‌های برون رفت از این چالش هاست.

شعبانیان با بیان اینکه منابع طبیعی جنوب کرمان از حساسیت و شکنندگی بیشتری برخوردار است و مسئولان مختلف نیز باید مشارکت داشته باشند اضافه کرد: ۹۹ درصد کاداستر منطقه (محدوده بندی) انجام شده و وضعیت منابع طبیعی در استان روشن است.

وی با اشاره به تاکید رئیس‌جمهوری بر تولید و کاشت یک میلیارد نهال طی چهار سال گفت: یک یا ۲ هفته آینده برای عملیاتی کردن آن در استان وارد عمل می‌شویم و سهمیه خوبی نیز برای استان لحاظ شده است.

احمد بلندنظر، فرماندار جیرفت هم در این آیین اظهار کرد: برای حفظ پوشش گیاهی و گازهای گلخانه‌ای باید همت کنیم و با کمک گرفتن از مردم می‌توان از بیابان زایی جلوگیری کرد.

وی با بیان اینکه اعتبارات جنوب استان با جمعیت بیش از یک میلیون نفر باید افزایش یابد اضافه کرد: حفظ آب و خاک اهمیت دارد؛ برای کنترل سیلاب‌ها نیز نیاز به کمک بیشتر به منابع طبیعی جنوب وجود دارد.

روزگار معدن

معدن

۴ چهارشنبه
۳۰ آذر ۱۴۰۱
۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
۲۱ دسامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۸۶

یادداشت

معدن محق است، نه مکلف

حسام‌الدین فرهادی‌نسب
فعال حوزه معدن

اگر بخواهیم ۱۰ مشکل اصلی بخش معدن را به‌ترتیب اولویت مشخص کنیم، هر ۱۰ مشکل، مدیریت ضعیف و ناهماهنگی بین نهادهای مختلف است.

ظلم بزرگی که این روزها در حق بخش معدن روا‌داشته شده، این است که متاسفانه حوزه معدن را بخشی «مکلف» به‌شمار می‌آورند، در حالی که این بخش به‌واسطه قوانین موجود، «محق» است، اما حق آن همواره نادیده گرفته شده است.

به‌عبارت دیگر، بنا به قانون معادن و آیین‌نامه‌های موجود، حق و حقوقی به این بخش تعلق گرفته، اما متاسفانه در برخی موارد، حتی مجریان و متولیان بخش معدن در وزارت صمت هم این حقوق را نادیده می‌گیرند و گاه حتی زیرپا می‌گذارند. گاهی این بی‌عدالتی‌ها، دامنه وسیعی دارد و از موضوع افزایش بی‌رویه و غیرقانونی حقوق دولتی گرفته تا حمایت نشدن در برابر معارضان محلی، سکوت در برابر زیاده‌خواهی‌های سازمان‌های معارض که امنیت سرمایه‌گذاری را در این حوزه به‌شدت تحت‌تاثیر قرار داده‌اند، گسترده شده است و معدندار تنها قشری است که هیچ حمایتی ندارد و خودش باید گلیم خود را از آب بیرون بکشد و یک‌تنه، هم تولید کند و هم به جنگ مشکلات برود. این معضلات مربوط به دیروز و امروز و این دولت یا آن دولت نیست و ریشه در شیوه مدیریت کلان معدن دارد که هنوز نتوانسته خود را از بند روش‌ها، شعارها و مدیریت متمرکز دهه ۶۰ نجات دهد، متاسفانه تا امروز همه تصمیمات به‌همین ترتیب اتخاذ شده و به این شکل، با رفتن یکی و آمدن دیگری دستخوش تغییر و تحول اساسی شده است. یکی می‌خواهد خود را انقلابی نشان دهد، دیگری تلاش می‌کند خود را مردمی بنمایاند. یک دولت خود را بروکرات می‌نامد و دیگری طرفدار محرومان و این داستان تا امروز به‌طورمرتب تکرار شده است.

البته گهگاه شنیده می‌شود که این ناهماهنگی‌ها سهوی است، اما وقتی سال‌های سال است که با این معضل دست به گریبان هستیم، دیگر نمی‌توان آن را سهوی یا اتفاقی در نظر گرفت. به‌نظر من، این دور باطل نشان از آن دارد که بخش یا بخش‌هایی عامدانه تلاش می‌کنند تا شرایط نابسامان موجود را حفظ کنند.

شاید بتوان ردپای جریان نفوذ را در همین بخش‌ها دنبال کرد. به‌عبارت دیگر، اگر قرار بود اتاق فکری تمام این مشکلات را برنامه‌ریزی کند تا اتفاقاتی بیفتد که بخش معدن مملکت را به قهقرا ببرد، اخلالی اساسی ایجاد کند، تولید معدن به حاشیه برود و سیستم اقتصادی را به چالش بیندازد، نمی‌توانست بهتر از این برنامه‌ریزی و اینقدر دقیق و محکم برای نابودی بخش معدن عمل کند. بسیاری بر این باور هستند که این مشکل بسیار جدی است و تنها راهی که برای برون‌رفت از آن به‌نظر می‌رسد، پیگیری‌های مرتب مطبوعاتی و رسانه‌ای است. پیشنهاد می‌شود در گام نخست، برای رصد شرایط، کمیته یا کارگروهی بین‌نهادی تشکیل شود، البته چنین کمیته‌ای به‌تازگی در زیرمجموعه معاونت اقتصادی و معاون اول رئیس‌جمهوری تشکیل شده، اما ترکیب اعضای آن به شکلی دیگر است. به‌نظر چنین کمیته‌ای، باید با حضور معاونت معدنی، اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس، کارشناسان، خبرگان معدنی و مسئولان گمرک فعالان بخش خصوصی تشکیل شود، البته منظور از بخش خصوصی، شرکت‌های خصولتی نیست، بلکه منظور اتاق بازرگانی است که نماینده واقعی بخش خصوصی است و مرکزیت تشکل‌ها و انجمن‌ها را در زیرمجموعه خود دارد. این کمیته باید به‌صورت کارگروهی اجرایی با اصلاح فرآیندهای موازی و حذف دستورالعمل‌های مزاحم، به‌سرعت قوانین را موردبازنگری قرار دهد و مشکلات این حوزه را از طریق معاون اول، معاون اقتصادی یا در نهایت شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، برطرف کند. مشکلات حوزه معدن بزرگ است، اما غیرقابل‌حل نیست، دستورات و تصمیمات درست و هوشمندانه نیاز است تا بتوان گره این مشکلات را گشود و به‌سوی جایگزینی معدن به‌جای نفت حرکت کرد. اگر مدیریت حوزه معدن به این شیوه سروسامان گیرد، مطمئنا برکات آن به‌زودی زود خود را نشان خواهد داد.

گزارش «روزگارمعدن» از شیوه مدیریت و افزایش بهره‌وری در حوزه معدن نشان داد

سه‌ضلعی رشد بهره‌وری معادن

گیتا جاودانی

کارشناسان می‌گویند بزرگ‌ترین مشکل ارتقای بهره‌وری معدن، چالش‌هایی است که از یک‌سو در ارتباط دولت و نهادهای سیاست‌گذار وجود دارد و از سوی دیگر، در مسیر تامین ابزار و ماشین‌آلات قرار گرفته است. نکته دیگری که نمی‌توان از آن غافل شد، نقش مخرب تحریم‌هایی است که بر کشور ما تحمیل شده و به این ترتیب ارتباط ما را با بازار جهانی دچار مشکل کرده است. راه برون‌رفت از این بحران، ایجاد ارتباط بیشتر و نزدیک‌تر میان دولت با فعالان این بخش است تا در قدم اول، موانع بزرگ پیش‌پای صنعت برداشته و دست تولیدکنندگان برای فعالیت باز و در مرحله بعد، اهداف و استراتژی‌ها تعریف، روش جذب و تربیت سرمایه‌های انسانی معین و نقشه‌راه رسیدن به اهداف ترسیم و در نهایت رضایت ذی‌نفعان جلب شود. در گزارش امروز «روزگارمعدن»، نظر احسان موسوی و علی‌خان نصراصفهانی، ۲ تن از استادان دانشگاه و فعالان حوزه معدن را در افزایش بهره‌وری جویا شدیم.

عکس: روزگار معدن

دانشگاه تنها چاره نیست

احسان موسوی ـ استاد دانشگاه و فعال معدن:

افزایش بهره‌وری در صنعت نیازمند وجود سخت‌افزارها و نیروی انسانی متخصص است. صرف اینکه تعداد پذیرش از نظر کمیت نیروی انسانی در دانشگاه‌ها و آموزشکده‌های متعدد و متنوع افزایش پیدا کند، موجب نخواهد شد، نیروی متخصص موردنیاز صنعت پرورش یابد. نیروی انسانی کارآمد و ماهر زمانی تربیت می‌شود که آموزش و کاروزی به‌طور همزمان و در ارتباط با صنعت انجام گیرد. یکی از شاخص‌های تاثیرگذار برای برنامه‌ریزی بلندمدت و به‌منظور توسعه همه‌جانبه، منتج به افزایش بهره‌وری معدن، تربیت و پرورش نیروی متخصص کارآمد و ماهر است که تنها با گذراندن دوره تحصیلات تکمیلی و عالی به‌دست نمی‌آید. هدف‌گذاری برای نیل به این مهم، نیازمند آموزش‌های اخلاقی، مطالعات اجتماعی، آموزش‌های تخصصی و ویژه در دوره‌های ابتدایی تا دانشگاهی است. مدل برنامه‌ریزی در هر سازمانی، تشخیص کمبودها و مازادها و به‌تعادل رساندن آنها با کاهش هزینه و البته بهره‌وری بهینه است. نیروی ماهر از جنبه سخت‌افزاری نیازمند آشنایی با تکنولوژی به‌روز ماشین‌آلات یا اتوماسیون و از جهت نرم‌افزاری، ملزم به فراگیری نرم‌افزارهای تخصصی است.

آموزش سیستمی

برخی کارشناسان می‌گویند برای توسعه بخش معدن باید برای ۵۰ سال آینده برنامه‌ریزی شود؛ این از نظر من چندان دقیق نیست. در برنامه‌ریزی هر سیستمی باید برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت گنجانده شود که هر یک زمان‌بندی محدودی داشته باشد و بهینه بودن هر دوره در گرو دوره قبلی است.

ریشه‌یابی خلأها

در بخش معدن با ۲ گروه که نیاز آموزشی متفاوتی دارند، روبه‌رو هستیم. یکی گروه سنی بزرگسال که درگیر عملیات معدنی است و پرسنل شرکت‌ها و دیگر دانش‌آموزان و دانشجویان جوان و نوجوان هستند. گروه اول به‌جای پیروی از الگوی سنتی، که مربی دانش را مستقیم به یادگیرنده منتقل می‌کند، باید به‌شکل عملی آموزش ببیند، اما مطالعات نشان می‌دهد که حدود ۷۰ درصد از کل آموزش‌ها همچنان به‌شیوه تئوریک و از مربی به شاگرد است. گروه دوم نیاز به غربالگری در ساختار آموزش عالی کشور دارد که علاوه بر توانمندی‌های تئوریک، امکان آموزش و کسب تجربه هنگام تحصیل را فراهم آورد. چه‌بسا وجود واحدهای دانشگاهی به‌عنوان کارآموزی چندین‌ساعته به این منظور طراحی شده که به‌واسطه اجرایی و عملیاتی شدن بیش از ۷۰ درصد فاقد اثربخشی بوده است. در واقع باید برنامه‌ریزی در سطح کلان ملی انجام شود که در مرحله اول، نقش آموزش در بهره‌وری نیروی انسانی متخصصان معدن سنجیده و بعد خلأها به‌صورت ریشه‌ای ارزیابی و شناسایی و متناسب با آن چاره‌اندیشی شود. به‌نظر ایجاد دپارتمان‌های تخصصی مجزا به‌مثابه آنچه برای عملیات انفجار شاهد هستیم، باید در سایر موارد هم ایجاد شوند تا به‌صورت عملیاتی و تحت نظارت متخصصان انجام گیرند. دوم، بازنگری جدی در سرفصل‌ها و ایجاد میان‌رشته‌ها است که باید به‌صورت آموزش تک‌بعدی و تخصص‌محور گام برداشته و دوره‌های کاروزی مشترک دانشگاهی و مراکز صنعتی و معدنی باید به‌صورت مستمر و متناسب با نیازسنجی‌ها برگزار شود.

همه موارد، مستلزم ایجاد معاونت‌های آموزشی و پژوهشی یا حداقل ایجاد اداره کل فعال در بدنه دولت است که سیاست‌گذاری‌های بلندمدت را متناسب با انجمن‌ها، تشکل‌ها و بنگاه‌ها و نه به‌صورت موازی بلکه به‌صورت ملی، راهبری منسجم و مستمر برنامه‌ریزی کند.

حلقه مفقوده ارتباط

مراکز آموزشی متنوع و متعدد با ظرفیت‌های فیزیکی بالا و از سویی، وجود نیروهای دانشگاهی متخصص به‌عنوان نقاط قوت محسوب می‌شوند، اما غفلت از وجود و حضور نیروهای متخصص چه در گذشته و چه حال، به‌عنوان نیروهای مهاجرت‌کننده، خسارت‌های جبران‌ناپذیری را در پی خواهد داشت. حلقه مفقوده ارتباط میان دانشگاه با صنعت که به‌واسطه ضعف سیستم آموزشی ایجاد شده است، البته یک‌سویه هم نیست و در گرو سلایق مدیریتی در بخش‌های معدنی بوده و هست که بحث مهارت‌آموزی به‌عنوان بخشی از آموزش دانشگاهی، توسعه نیروی انسانی متخصص را به‌همراه خواهد داشت. دوم، گرایش‌های کلی‌نگر با رئوس و سرفصل‌های نامتناسب با نیازهای روز از جمله موارد ضعف است که بازنگری جدی در گرایش‌های متناسب با برآورد صحیح و نیازسنجی شرایط کنونی و آینده امری ضروری به‌شمار می‌رود. سوم، پژوهش‌محوری نظام آموزشی متناسب با نیازسنجی بلندمدت در تحصیلات تکمیلی به‌منظور گره‌گشایی حداکثر تئوری مسئله و نه تکرار مکررات در زمینه پژوهشی است. به‌شکل یقین، مهارت‌آموزی در هیچ سطح و دوره‌ای تمام‌شدنی نیست. استمرار آن به توسعه و بهره‌وری بهینه نیروی انسانی کمک بسزایی خواهد کرد. در ایران بنگاه‌ها، تشکل‌ها و انجمن‌ها در این زمینه به‌خوبی عمل کرده و می‌کنند، اما انسجام در بدنه وزارتخانه به‌عنوان متولی آموزش و پژوهش که برآورد آماری منطبق بر نیازسنجی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت را عهده‌دار باشد، می‌طلبد. در این شرایط، داشتن نگاهی ملی و حتی فراملی با ایجاد نقشه‌راه و الزام به سایر مجموعه‌های ذی‌ربط در بحث مهارت‌آموزی امری بدیهی و ضروری است. بسیاری از فارغ‌التحصیلان، مهارت‌های لازم به‌عنوان ابزاری مناسب برای ورود به محیط‌های واقعی کسب‌وکار را ندارند، در واقع مهارت‌آموزی طراحی حرفه‌ای اشتغال به‌عنوان تکمیل زنجیره آموزش‌های تئوریک متناسب با دنیای امروز ضروری به‌نظر می‌رسد. طرح آموزشی ـ مهارتی تحت‌عنوان کارورزی پیش از ورود به کار حرفه‌ای می‌تواند به ایجاد حلقه مهارتی در دانشگاه‌ها، باتوجه به مسائل روز و البته بهینه‌تر شدن بهره‌وری منتج شود.

بعد از انقلاب صنعتی

علی‌خان نصراصفهانی استاد دانشگاه و فعال معدن:

آنچه اصطلاح بهره‌وری به ذهن ما متبادر می‌کند، شاید خیلی کمتر مفهوم واقعی‌اش باشد، با این حال زیاد هم مورد استفاده قرار می‌گیرد. بهره‌وری عبارتی است که بعد از انقلاب صنعتی مصطلح شد. در این دوره، گسترش و توسعه صنعت، صدها نفر را مجبور کرد با هم کار کنند و ارتباط داشته باشند. پس از قرن بیستم به بعد، توجه به این موضوع کم کم قوت گرفت و به اوج رسید و در سازمان‌های بزرگ و کوچک جایگاه پیدا کرد و از صنعت به تمام زمینه‌های آموزشی، خدماتی، پژوهشی و... تسری پیدا کرد. امروزه این موضوع به‌دقت بررسی می‌شود و در سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی یا غیردولتی مورد سنجش قرار می‌گیرد. وقتی درباره بهره‌وری صحبت می‌کنیم، باید آن را ترکیبی از اثربخشی و کارآیی معنی کنیم. اثربخشی به‌معنای اجرای کارهای درست و کارآیی به‌معنی اجرای درست کارها است؛ اگر ترکیبی از این دو را با هم داشته باشیم، بهره‌وری در یک سازمان بالا خواهد رفت؛ چه این سازمان کارخانه صابون‌پزی باشد، چه در زمینه استخراج مواد معدنی یا فرآوری فعالیت کند. در حقیقت، مفهوم اقتصادی آن، این است که به‌توان روندی را طی کرد که با کمترین منابع مالی، بیشترین محصولات را تولید کنیم. از دیدگاه معدنی، بهره‌وری را می‌توانیم ایجاد ارزش افزوده در هر فعالیت معدنی تعریف کنیم.

کاهش دامنه ریسک

توجه کنیم برای اینکه ببینیم، وضعیت بهره‌وری مان چه وضعیتی دارد، باید مرتب تمام سطوح مختلف فعالیت معدنی از اکتشاف و استخراج گرفته تا فرآوری را بسنجیم و وضعیت آن را رصد کنیم و در نهایت بالا رفتن بهره‌وری ما را توانمند می‌کند که بتوانیم در سرمایه‌گذاری‌ها و فعالیت‌های توسعه‌ای، تصمیمات درستی اتخاذ کنیم یا دامنه ریسک یا ترس از سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد و می‌توان با اطمینان در هر زمینه‌ای سرمایه‌گذاری کنیم. عوامل زیادی در افزایش بهره‌وری دخیل هستند که بخش زیادی از آن برمی‌گردد به عوامل انسانی. ارتباط بین سطوح مدیریتی، حرکت دوسویه اطلاعات و ارتباطات درست و تعریف‌شده، در یک سازمان، اصلاح عوامل محیطی، نوآوری و توسعه خلاقیت و ایجاد برنامه شایسته سالاری در تمام سطوح مدیریت به‌عنوان عواملی هستند که می‌توانند در افزایش بهره‌وری موثر باشند. نقش انتخاب مدیران شایسته که تخصص و تعهد کافی در انجام امور محوله دارند، در افزایش بهره‌وری بسیار پررنگ است. بزرگ‌ترین مشکل برای ارتقای بهره‌وری در بخش معدن، مشکلاتی است که از یک سو، در ارتباط با دولت و نهادهای سیاست‌گذار وجود دارد و از سوی دیگر، در مسیر تامین ابزار و ماشین‌آلات مورد نیاز قرار گرفته است. نکته دیگری که نمی‌توان از آن غافل شد نقش مخرب تحریم‌هایی است که بر کشور ما تحمیل شده و به این ترتیب، ارتباط ما را با بازار جهانی دچار مشکل کرده است. به گمان من، پیش‌نیاز بهبود وارتقای بهره‌وری در بخش معدن، ارتباط بیشتر دولت با این بخش و تعامل سازنده‌تر با فعالان است، تا در قدم اول موانع بزرگ پیش‌پای این صنعت برداشته و دست تولیدکنندگان برای فعالیت باز و در مرحله بعد اهداف و استراتژی‌ها تعریف، روش جذب و تربیت سرمایه‌های انسانی معین و نقشه‌راه رسیدن به اهداف ترسیم و در نهایت رضایت ذی‌نفعان جلب شود.

نسخه‌های مرتبط

وقتی به آمارنگاه کنیم، متوجه می‌شویم که شوربختانه، معادن به‌عنوان بخش مهم اقتصاد کشور و اهرم پیشران سایر صنایع که عامل تامین مواد اولیه و انرژی هستند، از نظر بهره‌وری رتبه بسیار پایینی دارند و از نظر درک کورد جهانی وضعیت خوبی نداریم. باید در این باره بیشتر بررسی کنیم که چطور می‌توان این روند را ترمیم کرد و چگونه باید تغییر رویه داد تا بهره‌وری در معادن بالا تر برود؟ نخستین و مهم‌ترین عامل تاثیرگذار در بالا رفتن بهره‌وری، انتخاب درست و مناسب افراد حرفه‌ای است که تجربه و علم کافی برای تصدی پست‌های مدیریتی اجرایی را به‌ویژه در سطح کلان دارند. دومین کاری که می‌توان در بالا رفتن بهره‌وری انجام داد، آسیب‌شناسی و ارزیابی سازمان‌های فعال در معادن است. وقتی می‌بینیم میزان بهره‌وری در معادن پایین است، به این نتیجه می‌رسیم که نیاز داریم سامانه‌های پویایی داشته باشیم که اطلاعات فعالیت‌های معدنی و تولید معدنی را جمع‌آوری کنند و مرتب بروزرسانی شوند تا آسیب‌شناسی انجام گیرد و مشکل اصلی پیدا شود. هر بخش، آسیب‌ها و شرایط خاص خود را دارد و باید برای هر قسمت و فعالیت معدنی، نسخه مرتبط به آن را پیچید، نه اینکه یک نسخه را برای همه تجویز کرد. بنابراین باید به‌شکلی جلو برویم که معدنکار و فعال معدنی به‌صورت خودا‌ظهاری، بدون ترس مشکلات و چالش‌های خود را مطرح کند. آن وقت می‌توانیم با این اطلاعات، مراحل مختلف ارزیابی نیاز متخصصان را بررسی کنیم و به فکر راه‌حل باشیم.

پیش‌نیازها

پس نخستین نکته‌ای که برای افزایش بهره‌وری باید مورد توجه قرار بگیرد، این است که باید سیستم جمع‌آوری اطلاعات، به‌روز و پویا ایجاد شود. از طرف دیگر، به عوامل دیگری هم نیاز داریم، برای مثال کمبود تکنولوژی جدید و مورد نیاز در معادن. متاسفانه در حال حاضر در معدن و صنایع وابسته معدنی از تکنولوژی‌هایی که نیم قرن از عمر آنها می‌گذرد و بهره‌وری بسیار پایین و مصرف انرژی بالا و سرعت کمی دارند، استفاده می‌کنیم. علاوه بر این، باید به تربیت نیروی انسانی کارآمد هم توجه ویژه‌ای شود. این موضوع باید، هم در سطح نیروی مهندسی مورد توجه قرار گیرد و هم در بخش کارگری تا با تربیت نیروی انسانی متخصص به‌صورت کاربردی، بهره‌وری افزایش یابد. در نهایت نیاز شدیدی به مدیران عملیاتی و معدنی داریم که بتوانند در رأس مجموعه مهندسان، کارگران و سرکارگران متخصص و حرفه‌ای، فعالیت‌ها را با پررنگ و هدفمند کنند.

سخن پایانی

کل حوزه صنعت و معدن، به‌عنوان یکی از زیرمجموعه‌های آن، حوزه‌های مستقلی نیستند و تابع تصمیمات و سیاست‌گذاری‌های بخش دولتی هستند، پس برای دستیابی به اهداف خود و افزایش بهره‌وری، به کمک و حمایت دولت نیاز دارند. افزایش بهره‌وری بخش معدن نیاز به حمایت کمک و همفکری دولت دارد. به این منظور، باید در سیاست‌گذاری‌ها از بخش خصوصی کمک بگیرند، اما متاسفانه چنین اتفاقی مدت‌ها است که دیگر رخ نمی‌دهد.

گزارش‌های اکتشاف با استانداردهای بین‌المللی تطابق ندارد

رئیس موسسه یونیدرو گفت: گزارش‌های اکتشافی معادن کشور با استانداردهای بین‌المللی تطابق ندارد که این مسئله فرار سرمایه‌های سرمایه‌گذاران معدنی از بخش معدن کشورمان را به دنبال دارد.

امید اصغری در گفت‌وگو با معدن۲۴ افزود: در جهان معدن‌کاری، کشورها برای رفع این مشکل با ارائه استانداردهای ویژه و خاص همه اطلاعات را به خوبی دسته‌بندی می‌کنند که از آن جمله استاندارد « JORC code» در استرالیا، استاندارد «NI ۴۳-۱۰۱» در امریکای شمالی و استاندارد SAMREC در افریقای جنوبی قابل اشاره است تا بتوانند منابع معدنی را با دقت تعریف شده و جزییات گزارش کنند.

وی خاطرنشان کرد: این مسئله به ویژه در موضوع QA/QC دیتاها و تاییدیه گرفتن از عیارسنجی که حتما توسط یک مرجع معتبر انجام شود، اهمیت دارد به طوری که عیار مربوطه را به آزمایشگاه می‌فرستند و برای چک کردن آن آزمایشگاه از آزمایشگاه مرجع دیگری استفاده می‌کنند.

اصغری تصریح کرد: همه این اقدامات به این دلیل است تا به یقین برسند عیاری که گزارش می‌کنند از دقت و صحت لازم برخوردار است، این در حالی است که در آزمایشگاه‌های کشورمان که نمونه‌ها ارسال می‌شود به خصوص در مواردی همچون طلا ابهامت زیادی وجود دارد.

رئیس موسسه یونیدرو ادامه‌داد: در مجموع در رعایت استانداردهای بین‌المللی فاصله‌ای معنی دار با دیگر کشورها داریم که دلیل عمده آن موضوعات تکنولوژیکی و دانش فنی است.

وی بیان کرد: در بحث تهیه گزارش‌های استاندارد در داخل کشور در بحث QA/QC دیتاها، در داخل کشور اشخاص معدود واجد شرایط و صلاحیت داری که گزارش‌ها را امضا کنند داریم که حتی از توان آنان نیز به درستی استفاده نمی‌شود.

این مدرس دانشگاه هشدار داد: اگر گزارش‌های ما از استانداردهای لازم تبعیت نکند، منجر به بروز آشفته بازاری در خرید و فروش محدوده‌های معدنی یا معادن خواهد شد که ریسک سرمایه گذاری‌ها را افزایش خواهد داد.

وی اظهارکرد: امروز با محدوده‌های با ارزش بسیار پایین مواجهیم که طبق برخی ادعاها، از اعداد و ارقامی نجومی سر در می‌آورد و «ذخایر نداشته» با اعدادی اغراق آمیز گزارش می‌شود.

اصغری تصریح کرد: این مسئله به اعتماد افرادی که قصد دارند در حوزه معدن و صنایع به سرمایه‌گذاری بپردازند لطمه خواهد زد و آسیب این مشکل به اعتماد سرمایه‌گذاران خارجی به مراتب بیشتر است.

وی از نبود گزارش‌های به زبان بین‌المللی در کشور که همه جنبه‌های یک گزارش استاندارد را داشته باشد و مورد وثوق سرمایه‌گذاران باشد انتقاد کرد و گفت: در این زمینه باید تامل زیادی داشته باشیم، زیرا ایران کشوری با استعدادها و ذخایر معدنی فراوان است اما هنوز نتوانسته‌ایم محصولات معدنی مان را مستعد پذیرش سرمایه‌گذاران کنیم. رئیس موسسه یونیدرو اضافه کرد: متاسفانه در مواردی شرکت‌ها یا سرمایه‌گذاران خارجی که گزارش‌های داخلی مان را قبول ندارند، دوباره نسبت به انجام عملیات اکتشافی اقدام می‌کنند که کاری زمان بر است و حتی سرمایه‌های خود را به دیگر کشورها منتقل می‌کنند.

وی یادآور شد: افراد معتبر و واجد صلاحیت مورد تایید یک‌سری انجمن‌های بین‌المللی هستند و به اندازه‌ای اعتبار دارند که پای هر گزارشی را امضا نمی‌کنند.

اصغری خاطرنشان کرد: سال هاست که افراد ایرانی با چنین توامندی هایی در سطح جهان داریم، اما با توجه به اینکه استفاده‌ای از توان و اعتبارشان در داخل نشد حتی برای تمدید اعتبار پروانه شان اقدام نکردند.

وی معتقد است: نخستین و پایه‌ترین اقدام در جهت اکتشاف معادن، تعریف درست و تهیه گزارش‌های معتبر زمین شناسی و اکتشافی است.

افزایش تقاضا برای کویل نورد گرم در ۲۰۲۳

گروه معدن

با توجه به پیش‌بینی افزایش تقاضا برای کویل نورد گرم فولادی در سال ۲۰۲۳، فولادسازان مستقر در اروپا، چین، هند و ایالات متحده قصد دارند نرخ این محصول را افزایش دهند.

به گزارش آرتان پرس، تولیدکنندگان فولاد مستقر در اروپا با انتظار افزایش تقاضا در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳، در نظر دارند قیمت‌های کویل نورد گرم فولادی داخلی (HRC) را افزایش دهند.

فعالان بازار گزارش دادند در هفته گذشته نرخ کویل نورد گرم فولادی در بازارهای آسیایی و امریکا افزایش یافته است.

بررسی‌ها نشان داد خریداران کویل نورد گرم فولادی درحال‌حاضر روی مدیریت موجودی تا پایان سال ۲۰۲۲ متمرکز هستند فعلا تصمیم قطعی در مورد نرخ این محصول برای در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳ گرفته نشده است. با این حال پیش‌بینی‌های انجام شده برای آغاز سال ۲۰۲۳ دارای اندکی ابهام هستند.

برخی منابع خبری معتقدند با توجه به کاهش تولید و هزینه‌های بالای انرژی، نیاز به دوباره پر کردن ذخایر در کارخانه‌های اروپا وجود دارد که این منجر به افزایش قیمت‌ها خواهد شد. اما باید توجه داشت که منابع دیگر افزایش نرخ کویل نورد گرم فولادی را بعید می‌دانند، زیرا تقاضای مصرف‌کننده نهایی کمتر از حد معمول باقی می‌ماند و موجودی توزیع‌کنندگان مستقر در اروپا نیز کافی بی‌نظر می‌رسد.

تحلیلگران بازار اعلام کردند برخی منابع مستقر در اروپا انتظار افزایش قیمت‌ها در بازار در روزهای پایانی سال ۲۰۲۲ را دارند. در پایان هفته گذشته بیشتر معامله‌گران موافق بودند که قیمت‌ها در بازار به کف رسیده است و منتظر بودند تا تولیدکنندگان قبل از تعطیلات کریسمس افزایش خود را اعلام کنند. یکی از منابع آگاه پیش‌بینی می‌کند که در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳، افزایش احتمالی نرخ کویل نورد گرم فولادی اروپا حدود ۲۰ تا ۳۰ یورو در هر تن خواهد بود. باید توجه داشت که شرکت‌ها درحال‌حاضر محصولات فولادی مربوط به ماه ژانویه را می‌فروشند، اما به نظر می‌رسد کارخانه‌ها هنوز به سفارش نیاز داشته باشند.

برخی تاجران گزارش دادند منابع مستقر در میان تولیدکنندگان اروپایی قصد افزایش نرخ کویل نورد گرم فولادی در سه ماهه اول سال آینده را تایید کرده اند، اما هنوز هیچ پیشنهاد قطعی برای این محصول وجود ندارد.

طبق گفته Platts، نرخ کویل نورد گرم فولادی در شمال غربی اروپا در ۶ دسامبر در محدوده ۶۱۵ یورو در هر تن ex-works روهر بود. این در حالی است که خریداران نرخ بازار برای این محصول را ۶۱۰ تا ۶۲۰ یورو در هر تن تخمین زدند.

■ بررسی نرخ کویل نورد گرم فولادی در چین

همانطور که برخی معامله‌گران گزارش دادند، نرخ کویل نورد گرم فولادی در بازار آسیا در هفته منتهی به روز جمعه (۹ دسامبر) به دلیل چشم‌انداز بهبود یافته در بازار به افزایش خود ادامه داد. به ویژه، پیشنهادات شنیده شده از طرف تولیدکنندگان کویل نورد گرم فولادی مستقر در چین در بحبوحه تقویت ارزش یوان در برابر دلار ثابت ماند.

در این میان منابع خبری اعلام کردند افزایش صادرات چین فعالیت تجاری محدودی را ایجاد می‌کند زیرا اختلاف پیشنهاد شنیده شده از طرف خریداران و فروشندگان افزایش یافته و بازارهای خارج از کشور ضعیف باقی مانده‌اند. این در حالی است که بررسی‌ها نشان داد وضعیت بازار داخلی کویل نورد گرم فولادی در کشور چین باثبات بوده است.

■ بررسی نرخ کویل نورد گرم فولادی در هند

فعالان بازار گزارش دادند نرخ نفت در هند در ابتدای هفته به دلیل فعالیت‌های تجاری ضعیف تر ثابت ماند. این در حالی است که منابع خبری پیش‌بینی می‌کنند نرخ نفت در هند در هفته‌های آینده به دلیل مازاد عرضه احتمالی ناشی از واردات، کاهش یابد. به گفته معامله گران، نرخ کویل نورد گرم فولادی در بازار داخلی هند ممکن است در هفته‌های پایانی دسامبر به حدود ۵۰۰۰۰ روپیه در هر تن (۶۰۶.۸ دلار) کاهش یابد. باید توجه داشت که نرخ کویل نورد گرم فولادی داخلی هند تا ۶ دسامبر در محدوده ۵۴.۵ هزار روپیه در هر تن (۶۶۱.۴ دلار) ex-works بمبئی بود، باید توجه داشت که نرخ ذکر شده با احتساب ۱۸ درصد GST بوده است.

■ قیمت کویل نورد گرم فولادی در ایالات متحده امریکا

مجله خبری Argus گزارش می‌دهد که در ایالات متحده، نرخ کویل نورد گرم فولادی در بازار اسپات افزایش یافته و کارخانه‌ها در هفته گذشته افزایش خود را اعلام کرده‌اند. بررسی‌ها نشان داد تولید کنندگانی مانند Cleveland-Cliffs، Nucor و US Steel از اوایل هفته گذشته نرخ کویل نورد گرم فولادی را ۶۰ دلار در هر تن افزایش داده‌اند. بر اساس برآوردهای منابع، کارخانه‌های مستقر در امریکا سعی کردند پیشنهادات خود برای کویل نورد گرم فولادی را در محدوده ۶۸۰ تا ۷۰۰ دلار در هر تن نگه دارند. باید توجه داشت که با افزایش هزینه‌های مواد خام، نیروی کار و انرژی، خریداران انتظار افزایش نرخ کویل نورد گرم فولادی در امریکا را داشتند. با این حال، اکثریت هنوز آماده خرید محصولات با نرخ بالاتر نبودند.

آندری تاراسنکو، تحلیلگر ارشد مرکز GMK اظهار کرد: تعدادی از شاخص‌های پیشرو حاکی از بهبود احتمالی تقاضا از سوی صنعت در ژانویه تا فوریه ۲۰۲۳ است. سطح موجودی مراکز توزیع در واقع کمتر از حد متوسط بوده و برای اطمینان از رشد فروش، تکمیل مجدد ذخایر در کارخانه‌ها ضروری است. بررسی‌ها نشان داد تولید ناخالص داخلی منطقه یورو در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۲ بهتر از حد انتظار بود، بنابراین پیش‌بینی معامله گران نشان می‌دهد که پایان بحران اقتصادی در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳ اتفاق خواهد افتاد. با این حال، پیش‌بینی می‌شود تقاضا برای فولاد کمی سریعتر از زمان ذکر شده یعنی از ابتدای سال آینده افزایش یابد.

همانطور که مرکز GMK قبلا گزارش داد، بازار کویل نورد گرم فولادی اروپا (HRC) با تقاضای کم در اواسط نوامبر ۲۰۲۲ رو به رو شد و برخی کارخانه‌ها آماده ارائه تخفیف‌های قابل توجهی در عرضه امسال بودند. این در حالی است که خریداران در این مدت بازار را آزمایش می‌کردند تا ببینند آیا قیمت‌ها به کف رسیده است یا خیر.

بررسی روند ۶ ماهه نرخ میلگرد فولادی

معاملات آتی میلگردهای فولادی در اواسط دسامبر به ۴۰۰۰ یوان در هر تن جهش کرد و در سطوح قیمتی که آخرین بار در اواخر ماه اوت مشاهده شد، معامله شد.

به گزارش معدن نیوز، در حالی که انتظار می‌رود چین به افزایش اقدامات برای تحریک فعالیت‌های اقتصادی ادامه دهد و همین موضوع منجربه افزایش فعالیت‌های اقتصادی این کشور شود، پیش‌بینی‌ها از نرخ مواد اولیه‌ای همچون میلگرد فولادی تغییر کرده است. امید به محرک‌های بیشتر با نگرانی‌هایی مرتبط است که با وجود کاهش قوانین قرنطینه توسط مقامات، منجر به افزایش موارد کووید و همچنین باعث بازگشت اقتصاد چین به ظرفیت خود قبل از همه‌گیری می‌شود. از آغاز ۳ ماهه چهارم، بانک‌های تجاری برتر کشور چین موافقت کرده‌اند که ۱۶۲ میلیارد دلار خطوط اعتباری جدید برای توسعه‌دهندگان خصوصی تامین اعتبار کنند.

در ادامه نیز مقامات دولتی و محلی ممنوعیت بازپرداخت سهام را برای توسعه‌دهندگان فهرست‌شده لغو کردند و PBoC نسبت ذخیره الزامی را ۲۵ واحد کاهش داد تا از وام‌دهی به آنها حمایت کند.

بخش بدهکار صنعتی و همچنین سازندگان چینی با این حال، نشانه‌هایی از انقباضات شدید در ساخت‌وساز دارایی‌های فولادی چین مشاهده می‌کنند و همین موضوع چشم‌انداز تقاضا برای مواد ورودی را محدود می‌کند. طبق آخرین داده‌ها، خرید خانه‌های جدید از سال گذشته تا به امروز ۳۰ درصد کاهش یافته است. این مورد در حالی است که رشد اعتبار کمتر از حد انتظار برای ماه نوامبر پس از کاهش در ماه اکتبر بوده است.

براساس مدل‌های کلان جهانی Trading Economics و انتظارات تحلیلگران، پیش‌بینی می‌شود که فولاد تا پایان این ۳ماهه با نرخ ۳۹۳۵.۴۱یوان بر تن معامله شود و با نگاه به آینده،

تخمین می‌زنیم که نرخ آن در ۱۲ ماه به ۳۷۲۰.۰۸ برسد.

روی خط خبر

افت نرخ بیلت و میلگرد در چین

قیمت بیلت در بازار داخلی چین ۱۱ دلار هر تن افت داشته به ۵۳۵ دلار هر تن با ۱۳درصد مالیات بر ارزش افزوده رسیده است. افت تقاضا، کاهش نرخ در بازارهای آتی و کاهش نرخ محصولات فولادی، نرخ بیلت را کاهش داده است.

به گزارش فولاد ایران، در بورس شانگهای نیز نرخ قرارداد میلگرد تحویل ماه می۱۷ دلار افت داشته ۵۶۳دلار هر تن شده است.

صادرات زغال‌سنگ روسیه رو به کاهش

با توجه به اینکه روسیه رونق بازار زغال‌سنگ خود را در اروپا از دست داده و بازارهای جایگزین برای جبران این رکود کافی نیستند انتظار می‌رود صادرات زغال‌سنگ روسیه در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد. صادرکننده‌ها با مشکلات زیرساختی زیادی ازجمله بخش حمل ریلی روبه‌رو هستند.

به گزارش فولاد ایران، تحریم‌های اروپا صادرات زغال سنگ روسیه را با اختلال روبه‌رو کرده از طرفی امکان خرید تجهیزات و ماشین‌آلات لازم برای توسعه زنجیره تامین و خطوط ریلی آن نیز با این تحریم‌ها مختل شده است.

از این‌رو برآورد شده صادرات زغال‌سنگ روسیه سال آینده میلادی از ۲۸ میلیون تن امسال به ۲۵میلیون تن برسد.

ادامه داستان سنگ‌آهن و کرونا در چین

قیمت سنگ‌آهن وارداتی در چین با افزایش آمار ابتلا به کرونا بازهم کاهش یافت. رشد قیمت‌های اخیر به تجار فرصتی برای کمی سوددهی داده بود. برخی اظهارکردند که چین وارد نخستین موج از سه موج ابتلای پیش‌بینی‌شده برای زمستان امسال شده که باز هم مردم زیادی را مجبور می‌کند در خانه بمانند.

به گزارش فولاد ایران، متوسط شاخص نرخ پلاتس برای سنگ‌آهن خلوص ۶۲ درصد وارداتی چین ۳.۵ دلار افت داشته ۱۰۹.۲ دلار هر تن سی اف آر شده است. شاخص متال بولتن نیز با ۳.۲ درصد افت ۱۰۸.۷۹ دلار هر تن سی‌اف‌آر ثبت شد.

در بورس دالیان نیز قرارداد سنگ‌آهن تحویل ماه می ۱۱۳.۷۵ دلار ثبت شد که ۳.۷ درصد افت داشت.

افزایش آمار ابتلا در چین ممکن است بخش فزاینده‌ای از مردم را منتظر اتمام موج فعلی در خانه بنشاند و فعالیت‌های اقتصادی را متوقف سازد.

عقب‌نشینی بازار با اینکه پکن در بیانیه‌ای متعهد شد بر تثبیت اقتصاد ۱۷ تریلیون دلاری خود در سال ۲۰۲۳ تمرکز می‌کند و سیاست‌های حمایتی را افزایش می‌دهد تا اطمینان حاصل شود که به اهداف کلیدی دست می‌یابد گسترده بود.

وضعیت بازار قراضه ترکیه

متوسط نرخ قراضه وارداتی در ترکیه پس از آخرین معاملات با ۳ دلار افت به ۳۸۴ دلار هر تن سی اف آر برای قراضه سنگین ۲۰-۸۰ رسیده است.

به گزارش فولاد ایران، معاملاتی برای قراضه اروپا در ۳۷۹ و ۳۸۰ دلار هر تن سی‌اف‌آر نهایی شده است. به نظر می‌رسد نرخ قراضه برای مدتی در همین حدود باقی بماند چرا که افت نرخ ممکن نیست و از طرفی افزایش نرخ بیشتر هم با توجه به وضعیت بازار فولاد ترکیه دور از انتظار است.

روزگار معدن

استان‌ها

۶ چهارشنبه
۳۰ آذر ۱۴۰۱
۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
۲۱ دسامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۸۶

خبر

تعطیلی یک کارخانه فولاد و بیکاری ۴۳۰ نفر

استاندار آذربایجان شرقی حل اختلاف بین دو واحد تولیدی فولاد در این شهرستان با وساطت مسئولان مربوطه را خواستار شد و افزود: واحد فعال نباید به خاطر کمبود برق تعطیل و ۴۳۰ شاغل در این مجموعه با مشکل بیکاری مواجه شوند.

به گزارش فارس، عابدین خرم در جلسه شورای اداری شهرستان عجب‌شیر که در پایان سفر کاری مدیران استان به این شهرستان تشکیل شد، افزود: باید تلاش کنیم حداکثر تا پایان شهریور ۱۴۰۲ پایاب سد قلعه‌چای تکمیل و مشکل آبی شهرستان در بخش صنعت، کشاورزی و شرب حل شود.

وی، شهرستان عجب‌شیر را از شهرستان‌های مهم و تاثیرگذار استان و از مراکز عمده تامین نیروی انسانی عنوان کرد و گفت: این شهرستان در دفاع از مبانی و آرمان‌های انقلاب اسلامی سربلند است. خرم با تاکید بر اینکه روزمرگی و رفع تکلیف از خطوط قرمز دولت سیزدهم است، گفت: چهره اقتصادی شهرستان عجب شیر نسبت به گذشته باید تغییر یابد و دولت به کمک مردم از فرصت‌های پیش رو استفاده کرده و ظرفیت‌های بومی را شکوفا کند. استاندار آذربایجان شرقی ادامه داد: مدیران شهرستان نسبت به برقراری ارتباط مستقیم و بی‌واسطه با مردم بیشتر تلاش کنند تا برای مردم، تغییر رفتار مثبت مدیران نسبت به قبل کاملا ملموس باشد. وی اذعان داشت: تکریم ارباب رجوع، پیگیری و رفع مسائل مردم و در نهایت جلب رضایت آنها جزو اصلی‌ترین خواسته‌ها و سفارش‌های رئیس‌جمهوری است که در ارزیابی دستگاه‌ها نیز لحاظ می‌شود.

خرم ابرازکرد: اگر مشارکت و اعتماد مردم را می‌خواهیم باید ارتباطات مردمی را بیش از پیش تقویت کنیم.

استاندار آذربایجان شرقی همچنین با تاکید بر تکمیل طرح کنارگذر این شهرستان بیان کرد: تکمیل طرح‌های حوزه راهداری به عنوان یکی از مطالبه‌های مردم شهرستان باید به صورت جدی در دستور کار قرار گیرد و عقب‌افتادگی این بخش جبران شود. خرم ادامه داد: در حوزه تعلیم و تربیت نیز تکمیل پنج مدرسه نیمه‌تمام شهرستان باید در اولویت قرار گیرد و اعتبار مورد نیاز برای آنها تامین شود زیرا نوسازی مدارس همواره مورد تاکید دولت قرار دارد. به گفته وی در حوزه ورزش نیز برای سالن ورزشی نیمه‌تمام این شهرستان در سفر رئیس‌جمهور به استان، اعتباری اختصاص یافته است که بر اساس آن پنج میلیارد تومان تا پایان امسال به این سالن اختصاص می‌یابد. وی از رئیس سازمان صمت آذربایجان‌شرقی خواست تا ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان را در این شهرستان تشکیل دهد و در خصوص تامین منابع مالی برای بخش صنعت نیز بیان کرد: تسهیلات تبصره ۱۸ از محل منابع امسال به زودی واگذار می‌شود و از این محل می‌توان تسهیلاتی را در اختیار صنایع شهرستان قرار داد.

وی ادامه داد: مشکلات هشت واحد راکد این شهرستان نیز باید احصا شود و در صورتی که مشکل آنها نبود نقدینگی باشد، می‌توان آن را تامین کرد.

استاندار آذربایجان‌شرقی حل اختلاف بین دو واحد تولیدی فولاد در این شهرستان با وساطت مسئولان مربوطه را خواستار شد و افزود: واحد فعال نباید به خاطر کمبود برق تعطیل و ۴۳۰ شاغل در این مجموعه با مشکل بیکاری مواجه شوند. جعفر قادری، فرماندار عجب شیر نیز در این جلسه به ارائه گزارشی از وضعیت کلی شهرستان پرداخت و گفت: با توجه به ظرفیت‌های موجود اولویت‌های اصلی شهرستان، کشاورزی، صنعت و بعد از آن گردشگری است. وی با اشاره به وجود شهرک و ناحیه صنعتی در عجب شیر توضیح داد: تعداد ۶۵ واحد تولیدی و صنفی با یک هزار و ۶۰۰ نفر نیروی کار در شهرستان فعالیت می‌کنند.

تامین اعتبار مورد نیاز جهت تکمیل پایاب سد قلعه‌چای و حل مشکلات واحدهای صنعتی راکد شهرستان از جمله موارد مطرح در جلسه بود.

عکس: روزگار معدن

بلاتکلیفی احداث شهرک تخصصی گوهرسنگ‌ها

آرزوی ۲۰ ساله‌ای که محقق نشده است

گروه معدن

موضوع احداث شهرک تخصصی گوهرسنگ‌ها برای نخستین بار در سال ۱۳۸۰ در مشهد مطرح شد، اما تقریبا بعد از گذشت ۲۰ سال هنوز زمین اصلی این شهرک مشخص نشده و آرزوی چندین ساله فعالان صنعتی این بخش محقق نشد.

به گزارش ایسنا، خراسان رضوی و شهر مشهد از لحاظ سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی دارای ظرفیت بسیار بالایی است به طوری که این شهر از سوی یونسکو در سال ۱۳۹۶ (۲۰۱۷ میلادی) به عنوان شهر جهانی گوهرسنگ‌ها برگزیده شد.

همچنین به گفته کارشناسان به جرات می‌توان گفت جواهرسازی در هیچ جای ایران کیفیتی مشابه مشهد ندارد و این کیفیت قابل رقابت با تمام جهان بوده و این مسئله نقطه عطفی برای صنعت جواهرسازی مشهد است.

درحال‌حاضر حدود ۲۰ هزار نفر در مشهد در حوزه فلزات گرانبها و گوهرسنگ‌ها فعالیت می‌کنند و احداث این شهرک منجر به ساماندهی فعالان این صنعت خواهد شد. بنابراین با توجه به ظرفیت خوب معادن استان و با توجه به ظرفیت بالا در زمینه سنگ‌های قیمتی، راه‌اندازی این شهرک تخصصی در مشهد از اهمیت زیادی برخوردار است.

▣ فعالیت ۱۷۶۲ واحد در حوزه فلزات گرانبها و گوهرسنگ‌ها

جعفر فرشچی، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی در خصوص دلایل عدم احداث شهرک تخصصی گوهرسنگ‌ها در مشهد و جانمایی زمین این شهرک اظهار کرد: در فرآیند تعیین گزینه مناسب جهت مکان‌یابی ناحیه صنعتی تخصصی فلزات گرانبها و گوهرسنگ‌ها مواردی پیشنهاد شد. در خصوص نیاز زمین جهت مطالعه فوق به استناد به آمار واحدهای صنفی و شرکت‌های دانش‌بنیان بررسی لازم به عمل آمد و با توجه به عدم وجود شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه مرتبط به فلزات گرانبها و گوهرسنگ‌ها در سطح خراسان رضوی بررسی لازم جهت نیاز زمین صرفا با توجه به مساحت اراضی صنفی در حوزه شهرستان مشهد انجام شد.

وی ادامه داد: در انتخاب گزینه منتخب معیارها و شاخص‌های متعددی نقش داشته است. برخی از آنها شامل دسترسی، امنیت، امکانات زیرساختی، مصاحبه از صنوف مرتبط، اقبال عمومی و موقعیت واحدهای صنفی خرد در وضع موجود است. که در نهایت از طریق مقایسه بین معیارها میزان ارجحیت هر یک از شاخص‌ها نسبت به یکدیگر مشخص شد و پس از محاسبه ضریب اهمیت آنها امتیاز گزینه‌ها مورد بررسی جهت ایجاد ناحیه صنعتی تخصصی فلزات گرانبها و گوهر سنگ‌ها مشخص و انتخاب خواهد شد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی درباره تعداد واحدهای صنفی مستقر در شهرستان مشهد در حوزه فلزات گرانبها و گوهرسنگ‌ها (فیروزه تراشان – طلا، جواهر و نقره) بیان می‌کند: بر اساس آمارها کل واحدهای صنفی مستقر در شهرستان مشهد برابر با ۱۷۶۲ واحد است که از این میزان بخش اعظمی از واحدها یعنی ۱۱۹۷ واحد در بخش توزیع و فروش مشغول فعالیت می‌کنند. همچنین ۵۶۵ کارگاه عقیق و فیروزه تراشی در مشهد فعال هستند و مجموعاً حدود ۲۰ هزار نفر در این صنعت شاغل‌اند. فرشچی در خصوص فعالیت خوشه صنعتی طلا و جواهر در استان در سال ۱۴۰۱ تصریح می‌کند: اشتغال ایجاد شده تا سال ۱۴۰۱ مربوط به کل واحدهای مستقر در حوزه شهرستان مشهد برابر با ۴۴۹ نفر است.

▣ مشکل تامین مواد اولیه

در ادامه یوسف تقی زادگان، رئیس اتحادیه طلا، جواهر و نقره مشهد در این خصوص اظهارکرد: از سال ۱۳۸۰ مقرر بود تا شهرک تخصصی گوهرسنگ‌ها در مشهد احداث شود. در زمان مدیریت محمود صلاحی در خراسان رضوی زمین‌های اطراف نمایشگاه بین‌المللی و منطقه‌ای مانند اطراف فرودگاه به دلیل نزدیکی به خود فرودگاه برای این شهرک در نظر گرفته شد، اما این مسئله هم محقق نشد.

وی ادامه داد: در تلاش هستیم تا به زودی زمین این شهرک را پیگیری کنیم. احداث این شهرک اشتغالزایی زیادی برای فعالان صنعت طلا و جواهر ایجاد و موجب ساماندهی فعالان این حوزه خواهد شد.

مهم‌ترین مسئله برای ایجاد این شهرک امنیت برای سازندگان و فعالان است. مسیر تردد باید داری امنیت باشد و این مسئله بسیار مهم است.

رئیس اتحادیه طلا، جواهر و نقره مشهد تصریح کرد: به دلیل مشکلات مربوط به تامین مواد اولیه و صدور برخی دستورالعمل‌ها برای کارگاه‌های طلاسازی و نقره‌سازی از ۳۲۰ کارگاه طلاسازی در مشهددر سال ۱۳۸۶ اکنون تنها ۵۱ کارگاه در مشهد فعال است.

صدور ۱۰۰ پروانه کسب طی ۳ ماه گذشته

تقی زادگان افزود: در حوزه طلا و جواهر و سازندگان و فروشندگان ۱۶۷۴ واحد صنفی در مشهد وجود دارد که طی سه ماه گذشته حدود ۱۰۰ واحد جدید به این واحدها افزوده شده و ۳۰۰ واحد برای دریافت پروانه کسب اقدام کرده‌اند.

وی با اشاره به اینکه حمل مسافری نقره تا ۳ کیلو مجاز و ابلاغ شده است، بیان می‌کند: شهرستان مشهد در بحث صادارت نقره چمدانی رتبه اول را داشته و ۲۰۰۰ سازنده نقره در مشهد فعالیت می‌کنند که با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند.

همچنین به تازگی ورود شمش از ابتدای شهریور ماه امسال بدون دریافت عوارض گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده به کشور آزاد شده است.

▣ مکان ساخت شهرک تخصصی هنوز مشخص نیست

در ادامه غلامرضا نازپرور، رئیس خانه معدن خراسان رضوی بیان کرد: احداث شهرک گوهرسنگ‌ها پروژه‌ای است که در گذشته تعریف شد اما متاسفانه چندین دوره اجرایی نشده است.

وی ادامه داد: بیشترین مشکل در عدم اجرای این شهرک مربوط به تعیین محل شهرک تخصصی است. قرار بر این بود که زمین این شهرک توسط شرکت شهرک‌های صنعتی مشخص شود، اما هنوز اجرایی نشده است.

زمین این شهرک باید در محلی باشد که بتوان به راحتی امنیت را تامین کرد.

رئیس خانه معدن خراسان رضوی خاطرنشان کرد: دستگاه‌های مختلف طی بررسی‌ها مقرر کردند تا خانه معدن در اوایل سال ۱۴۰۰ مسئولیت این کار را بر عهده بگیرید اما به ما نامه کتبی زده نشد.

نازپرور ادامه داد: احداث این شهرک با توجه به منابع موجود و وجود افراد متخصص و متبحر در این زمینه قطعا باعث پیشرفت و رونق استان در حوزه گوهرسنگ‌ها خواهد شد.

▣ سخن پایانی

شرق ایران به‌ویژه خراسان، بیش از ۵۰۰۰ سال سابقه استفاده از گوهرسنگ داشته است و شهر مشهد نیز از لحاظ وجود انواع سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی ظرفیت بسیار مناسبی دارد، بنابراین با توجه به حضور سالیانه ۳۰ میلیون زائر در مشهد ایجاد این شهرک موجب رونق پایدار این صنعت خواهد شد.

ارزیابی دوباره زیست‌محیطی سومین کارخانه سیمان زرندیه

رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست کشور گفت: از وزارت نیرو درخواست می‌شود با توجه به اینکه نیروگاه رودشور زرندیه با مراکز جمعیتی فعال فاصله دارد بخشی از بار نیروگاه شازند به این نیروگاه انتقال پیدا کند.

به گزارش ایسنا، علی سلاجقه در جریان بررسی مشکلات زیست محیطی شهرستان زرندیه اظهار کرد: از وزارت نیرو درخواست می‌شود با توجه به اینکه این نیروگاه با مراکز جمعیتی فعال فاصله دارد بخشی از بار نیروگاه شازند به این نیروگاه انتقال پیدا کند و تدابیری اندیشیده شده تا دستگاه‌های مسئول این کار را انجام دهند و سازمان محیط‌زیست این موضوع را پیگیری می‌کند.

وی افزود: در دولت سیزدهم تمام دستگاه‌ها برای خدمت به مردم بسیج شدند. همانطور که مردم نسبت به محیط‌زیست از مسئولان جلوتر هستند و این یک ظرفیت عالی است و تمام دستگاه هایی که مخرب محیط‌زیست هستند الان در این راستا حرکت می‌کند که معضلات مردم را کاهش دهند.

سلاجقه با اشاره به برآورد اعتبار برای سال آینده در ستاد هوای پاک کشور گفت: مجموع برآوردی که دستگاهها انجام دادند ۱۰۷ هزار میلیارد تومان بوده و ۳ میلیارد دلار هم اعتبار ارزی مورد نیاز است که بتوان بخشی از تکالیف مربوط به هوای پاک را در سال آینده انجام داد و امیدوارم دولت حتماً در بودجه ۱۴۰۲ به عنوان یک وظیفه ذاتی و تلقی با این مهم برخورد کند و مردم ما شاهد باشند که زحمات دولت و خدمات که باید انجام بدهد باعث کاهش مرارت‌های آنها به‌خصوص در بحث آلایندگی شود.

رئیس سازمان محیط‌زیست کشور به احداث دو کارخانه سیمان خاکستری و سفید در زرندیه نیز اشاره کرد و افزود: در کنار این دو کارخانه سیمان احداث کارخانه سوم سیمان با صدور مجوز فعالیت آغاز شده که موجب بروز نارضایتی هایی در منطقه شده است. قرار گرفتن صنایع متعدد به صورت تجمیعی موجب بروز آلایندگی خواهد شد که در این بازدید میدانی مقرر شد ارزیابی مجدد محیط زیستی این صنعت توسط دفتر ارزیابی سازمان انجام و ظرف دو هفته آینده با حضور دستگاه‌های متولی امر جلسه‌ای برگزار شود و چنانچه با تبعات زیست محیطی مواجه باشد، هر چه سریعتر دستور توقف و خاتمه کار کارخانه سوم سیمان صادر خواهد شد، البته اداره کل صمت استان در گذشته دستور توقف تا تعیین تکلیف نهایی را صادر کرده است.

وی افزود: آلایندگی هوا و منابع آبی و رودخانه ها، آسیب به جاده‌های منطقه، ترابری و... نشانگر آن است که این صنعت جدید الاحداث به تکالیف قانونی خود عمل نکرده و زیرساخت‌های شهرستان را با مشکل مواجه کرده است.

حجت‌الاسلام محمد سبزی، نماینده مردم ساوه و زرندیه در مجلس نیز با اشاره به بازدید رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست از زرندیه گفت: مشکلاتی در حوزه محیط‌زیست وجود داشت در این بازدید مورد بررسی قرار گرفت.

وی افزود: هدف از توسعه صنعتی و کشاورزی رفاه حال مردم است ولی توسعه‌ای که باعث مختل شدن زندگی مردم و آلودگی محیط‌زیست و منجر به از بین رفتن منابع طبیعی شود را به هیچ وجه نمی‌پسندیم و این دولت هم مانع از چنین توسعه‌ای خواهد شد و حتماً مقابله خواهد کرد.

سبزی افزود: پذیرفتنی نیست که توسعه یک صنعت نظیر دامداری‌ها و کارخانه سوم سیمان زرندیه موجب بروز نارضایتی اجتماعی شود. در توسعه صنعتی علاوه بر موارد فنی قانونی که باید لحاظ بشود باید مسائل اجتماعی و مردمی هم لحاظ شود.

حجت‌الاسلام سبزی تصریح کرد: در ساوه و زرندیه نرخ بیکاری منفی است ما نیازی به ایجاد صنایع و بارگذاری صنایع جدید نداریم چون نیروی کار وجود ندارد و اگر نیاز به سرمایه‌گذاری است نقطه دیگری را انتخاب کنند که نرخ بیکاری در آن بالا و نیروی انسانی جویای کار داشته باشد.

وی افزود: علاوه بر نبود نیروی کار در زرندیه، به دلیل قرار گرفتن آن در دشت ممنوعه بحرانی و کمبود منابع آبی امکان سرمایه‌گذاری جدید نظیر کارخانه سوم سیمان وجود ندارد و اجازه نخواهیم داد که مردم و معیشت و رفاه زندگی مردم دستمایه بعضی از رانت‌ها و مسائل باشد و امیدواریم شاهد توقف فعالیت چنین صنایعی باشیم که نارضایتی اجتماعی دنبال دارند.

اشتغالزایی یک هزار نفر با بهره‌برداری از معدن فسفات چرام

معاون اقتصادی استاندار کهگیلویه و بویراحمد گفت: با احداث کارخانه اسید فسفریک و بهره‌برداری از معدن فسفات چرام (واقع در کوه لار) زمینه اشتغال بیش از یکهزار نفر در استان فراهم خواهد شد.

سید احسان عسکری در گفت‌وگو با ایرنا اظهارکرد: از مهم‌ترین ظرفیت‌های استان فسفات کوه لار است که این ماده معدنی امروزه از خارج کشور وارد می‌شود و در فرآیند تولید محصولات کشاورزی بخشی از نهاده‌ها به شمار می‌رود.

وی افزود: پس از سال‌های سال (حدود ۵۰ سال) برای نخستین بار جاده دسترسی به این معدن احداث شده است. معاون اقتصادی استاندار کهگیلویه و بویراحمد تصریح کرد: ۱۵ هکتار زمین در اختیار شرکت الغدیر قرار گرفته است و به میزان ۳۰ هکتار دیگر نیز در برنامه واگذاری قرار خواهد گرفت. کود فسفات در حوزه کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد و سالانه ۶۵۰ هزار تن کود فسفات در بخش کشاورزی استفاده می‌شود که تنها ۱۰۰ هزار تن آن در کشور تامین می‌شود و مابقی از خارج وارد می‌شود. با ایجاد کارخانه فرآوری فسفات علاوه بر رونق در اقتصاد و حذف نیازهای شدید به ارز و دلار، وابستگی ما به خارج کمتر و کشور را در مسیر توسعه قرار خواهد داد. عملیات اکتشافی معدن فسفات چرام از سال ۱۳۴۹ آغاز شد و تا سال ۱۳۷۲ بطول انجامید و پس از آن مطالعات امکان سنجی فنی و اقتصادی شروع شد. برآورد ذخیره معدن فسفات چرام ۸۰ میلیون تن با عیار ۸.۵ تا ۹ درصد است. عسکری ادامه داد: همچنین کارخانه آهک هیدراته در چرام بالغ بر ۲ و نیم سال است که تعطیل و به صورت نیمه کاره رها شده بود. وی ابرازکرد: با جلسات متعددی که با تهیه و تولید ایمیدرو برگزار شد (جلساتی بالغ بر هشت جلسه کاری است) و به علاوه بازدیدهایی که از پروژه انجام شد وارد فاز عملیاتی شده و به پیمانکار جدید واگذار شده است. معاون اقتصادی استاندار کهگیلویه و بویراحمد عنوان کرد: ظرف یک ماه آینده دوباره وارد فرآیند تکمیل خواهد شد. پروژه کارخانه آهک هیدراته چرام با ظرفیت تولید ۳۰ هزار تن در سال و اشتغالزایی ۱۲۰ نفر در شهر چرام در حال ساخت است. شهرستان چرام با بیش از ۳۲ هزار نفر جمعیت در ۱۶۰ کیلومتری یاسوج مرکز کهگیلویه و بویراحمد واقع شده است که برخوردار از معادن غنی همچون بوکسیت و فسفات است.

۳۱۲ محدوده معدنی اصفهان از طریق مزایده واگذار می‌شود

رئیس اداره امور معادن اداره کل صنعت، معدن و تجارت اصفهان گفت: ۳۱۲ محدوده معدنی استان از طریق مزایده به بخش خصوصی واگذار می‌شود.

به گزارش ایرنا، محمد سرجوقیان در جلسه برگزاری مزایده معادن استان و بازگشایی پاکت‌های مزایده افزود: مزایده واگذاری ۳۱۲ محدوده معدنی استان آغاز و فراخوان آن در روزنامه‌های با شمارگان بالا منتشر شده است. وی اضافه کرد: بر اساس این مزایده ۲۰۴ فقره محدوده اکتشافی، ۷۶ فقره پروانه بهره‌برداری و گواهی کشف و ۳۲ فقره مجوز برداشت شن و ماسه به بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران واگذار خواهد شد. وی ادامه داد: متقاضیان از ۲۳ تا ۲۶ آذر فرصت داشتند تا به سامانه ستاد ایران(سامانه تدارکات الکترونیکی دولت) مراجعه و اسناد مربوطه را دریافت کنند. رئیس اداره امور معادن اداره کل صنعت، معدن و تجارت اصفهان اظهارکرد: شرایط برای شرکت در این سامانه آسان شده است تا متقاضیان براحتی بتوانند در مزایده شرکت کنند و فرآیند جذب سرمایه‌گذار در استان شکل بگیرد. وی اضافه کرد: مزایده یکی از راه‌هایی است که می‌توان از طریق آن به فعال‌سازی معادن و در پی آن افزایش اشتغال، درآمد و تأمین مواد اولیه واحدهای تولیدکننده پرداخت. سرجوقیان با اشاره به اینکه ایجاد یک شغل در معدن بیش از ۱۵ شغل مرتبط را به همراه دارد، اظهار امیدواری کرد که سرمایه‌گذاران استان و کشور از این فرصت استفاده و در این مزایده شرکت کنند. ، اصفهان با بیش از ۹ هزار واحد تولیدی کوچک و بزرگ با سرمایه ۲۲۱ هزار میلیارد ریال و اشتغال ۲۶۳ هزار نفر و حدود ۱۸۰ هزار واحد صنفی، صنعتی‌ترین استان کشور بشمار می‌آید. این استان یکی از قطب‌های معدنی و صنایع وابسته به آن در کشور محسوب می‌شود و ۸۲۸ معدن با اشتغال ۹ هزار نفر و سرمایه‌گذاری ثابت ۶۸۹ میلیارد تومانی دارد. سهم اصفهان در صنعت کشور ۱۱ درصد، سرمایه‌گذاری ۱۰ درصد و اشتغال صنعتی ۸ درصد و رتبه آن در طرح‌های نیمه‌تمام صنعتی و تعداد معادن کشور، نخست و از نظر ذخایر معدنی، سوم است.

روزگار معدن

فلزات

چهارشنبه ۷
● ۳۰ آذر ۱۴۰۱
● ۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
● ۲۱ دسامبر ۲۰۲۲
● سال پنجم ● شماره ۹۸۶

یادداشت

باز هم پای یک مصوبه در میان است

مجید سعیدیان
فعال صنعت فولاد

صادرات راهکاری بـرای تداوم تولید در زنجیره فولاد کشـور اسـت، چراکه میزان تولید در برخی از حلقه‌هـای این زنجیره به‌ویژه محصولات طویل فـولادی، به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شـود. با این وجود محدودیت‌هـای متعددی در مسـیر صادرات فولادسـازان کشور وجود دارد که روند فروش خارجی این محصولات را دشـوار و هزینه‌بر می‌کند. از صـادرات به‌عنوان راهکاری بـرای ارزآوری حداکثری برای کشـور نـام برده می‌شـود. در همیـن راسـتا تکیه دولـت به توان صادراتی فولادسـازان به‌ویژه در سال‌های اخیر و باتوجه به محدودیت‌هایی که در مسیر فعالیت این صنعتگران دیده می‌شود، شدت گرفته است.

در جریان نوسانات ارزی و رشد قابل‌توجه بهای دلار در بازار آزاد، باز هم دولت به نیروی بازگشت ارز صادراتی فولادسازان تکیه کرده است؛ از همین رو ایـن صنعتگران را موظف کرده ۱۰۰ درصد ارز صادراتی خود را با قیمت دلار نیمایی عرضه کنند. ایـن مصوبه جدید به ضرر فعالان صنعتی اسـت، چراکه نرخ دلار در سـامانه نیمـا با دلار توافقی و همچنین نرخ دلار در بازار آزاد تفاوت چشمگیری دارد.

علاوه بر این باید تاکید کرد مصوبه مطرح‌شـده ازسوی هیات دولت با ابهامات بسیاری همراه است و همین ابهامات عمـلا برنامه‌ریزی برای فروش و صـادرات صنایع را دشـوار می‌کند. عـلاوه بر این هنوز مشخص نیست بخشـنامه موردبحث تا چه زمانی اجرایی می‌شود.

فشـار یادشـده در شـرایطی به صنایع فولادی کشـور تحمیل می‌شـود کـه رونـد فعالیت این تولیدکنندگان در سـال‌های اخیـر و تحت تاثیر مشکلات اقتصادی کشور دشوار شده است. از یک سو شاهد تورم افسارگسیخته‌ای هستیم که تولید را متاثر می‌کند و از سوی دیگر سیاست‌گذاری‌های اشـتباه روند فعالیت صنایع را تحـت تاثیر منفی قرار داده اسـت. از جمله این سیاست‌های اشتباه می‌توان بـه تغییر مداوم بخشـنامه‌های حاکم بر تولیـد و فروش محصـولات فولادی اشـاره کرد، زیرا این تغییرات مانع برنامه‌ریزی بلندمدت برای صنایع است.

همیـن موضوع تغییـر در فرآیند بازگشـت ارز صادراتی عملا امکان برنامه‌ریزی تولید را از فعالان صنعتی سـلب می‌کند و سودآوری صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. متاسفانه این نخستین بار در سـال جاری نیست که شـرایط صادرات فولاد و محصـولات فولادی تغییر می‌کنـد. در ماه‌های نخسـتین سال نیز شـاهد وضع عوارض صادراتی برای یک بازه زمانی دوماهه بودیم که نتایج منفی ناشی از آن به‌مرور روشن شد.

علاوه بر این چالش‌های متعددی در مسیر تولید صنعتگران وجود دارد که از جمله این مشـکلات می‌توان به محدودیت در تامین انرژی صنایع اشاره کرد. با شروع فصل سرد روند تامین گاز واحدهای فولادی کشـور با چالش جدی روبه‌رو شده است. البته ایـن چالش بیشـتر روند تولیـد حلقه‌های میانی زنجیره فولاد را متاثر ساخته و برای صنایع تولیدکننده محصولات فـولادی در قالب افزایش نرخ مواد اولیه و کمبود آن ظاهر می‌شـود. با این شـرایط هزینه نهایی تولید افزایش خواهد یافت. عـلاوه بر ایـن از میزان ظرفیت واقعـی تولید در صنایع کاسـته خواهد شـد. تداوم این مشـکلات به‌منزله از میان رفتـن رقابت‌پذیری تولید خواهد بـود. چالش‌های حاکم بر فرآیند تولید محصولات فولادی ادامه‌دار است. به‌عنوان‌مثال نبود نظم ثابت بر فرآیند قیمت‌گذاری فولاد و محصولات فولادی، عملا رونـد تولید این صنایع را با مشـکل روبه‌رو می‌کند و فولادسـازان ما امکان برنامه‌ریزی برای آینده تولید خود را ندارند.

باتوجه به تمام مشـکلاتی کـه در روند فعالیت صنایع فولادی کشـور به چشـم می‌خورد، انتظار می‌رود مسـیر صادرات این صنایع تسـهیل شود، چراکه فروش در بازار بین‌المللی به‌منزله دریچه‌ای برای جبران بخش از زیان‌های تحمیلی به صنایع است، اما این خواسته نه‌تنها محقق نمی‌شود، بلکه هر روز مشـکلات جدیدی در مسـیر فعالیت این صنایع ایجاد می‌شـود. در چنین شـرایطی نباید به تداوم تولید، سـودآوری و اثرگذاری حداکثری فولادسازان کشور بر اقتصاد امید چندانی داشت.

فعالان صنایع معدنی گلایه‌مند از ارزان‌فروشی دلار صادراتی

سودآوری صنایع در خطر

مرضیه احقاقی

در ماه‌های اخیر شـاهد روند رو به رشـد و حتی افسارگسـیخته دلار در بازار آزاد بوده‌ایم. صعود دلار در ماه‌های اخیر شدت گرفته است؛ تا جایی که این اسکناس امریکایی در روزهای گذشته در کانال ۳۹ هزار تومان نوسان می‌کند. هیات دولت هفته گذشته بخشنامه جدیدی را برای بازگشت ارز صادرکننـدگان صادر کرد. این بخشـنامه با هـدف افزایش عرضه ارز در بـازار و کنترل نرخ دلار صـادر و در آن تاکید شـده صادرکنندگان فولاد، مس، آلومینیوم، روی و سایر فلزات رنگین ملزم به عرضه ۱۰۰ درصدی ارز صادراتی خود در سامانه نیما هستند. این صادرکنندگان نمی‌توانند ارز صادراتـی خود را با نرخ آزاد یا توافقی به غیر واگذار کنند. علاوه‌براین برگشت اسکناس توسط واحدهای فوق مجاز نیست و منوط به اخذ مجوز از بانک مرکزی اسـت. این سیاست در شرایطی اجرایی می‌شـود که نرخ دلار نیمایی در روزهای گذشـته در کانال ۲۸ هزار تومان تثبیت شـده اسـت. تفاوت قابل‌توجه میـان نرخ دلار نیمایی و دلار بـازار آزاد منجر به اعتراض صادرکنندگان شده است. این فعالان صنعتی سیاست یادشده را مانع سودآوری حداکثری صنایع و رقابت‌پذیری هرچه بیشتر شرکت‌های فعال در بخش معدن و صنایع معدنی عنوان می‌کنند.

> تولید در کنار واردات معنا می‌یابد؛ به این معنی که بسیاری از تولیدکنندگان برای تداوم فعالیت خود نیازمند واردات هستند. علاوه بر این بسیاری از تولیدکنندگان طرح‌های توسعه‌ای را در دست اجرا دارند که نیاز آن به واردات قابل‌توجه برآورد می‌شود

بخشنامه‌ای برای تنظیم بازار ارز

هیات‌وزیران به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسـلامی ایران با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، بخشنامه‌ای را تصویب و اعلام کرده است. براسـاس بخشنامه یادشـده تعهد ارزی صادرات معادل حداکثر ۱۰۰ درصد ارزش ارزی پروانه‌های صادراتی محصولات تعیین شـده اسـت. در این بخشـنامه درباره روش‌های بازگشـت ارز حاصل از صادرات بـه چرخه اقتصاد کشـور راهکارهای متفاوتـی همچون فروش ارز به‌صـورت حواله در سـامانه نیما به بانک مرکزی، موسسه اعتباری یا صرافـی، واردات کالا در مقابل صادرات، واگذاری ارز حاصل از صادرات به دیگران برای واردات کالا، تهاتر کالا به کالا، فروش ارز به‌صورت اسـکناس به بانک مرکزی، موسسـه اعتباری یا صرافی مطرح شده است.

در ادامـه ایـن بخشـنامه تاکیـد شـده کلیه صادرکنندگان محصولات پتروشیمی، پالایشی، فولادی، فلزات اساسی رنگین و فرآورده‌های نفتی مکلفنـد ۱۰۰ درصد تعهدات ارزی صادراتی خود را از طریـق فروش ارز به‌صورت حواله در سـامانه نیمـا رفع کنند. تامیـن ارز موردنیاز برای واردات مواد اولیه، کالا و خدمات ضروری سالانه موردنیاز شرکت‌های پالایشـی و پتروشیمی، شرکت‌های فـولادی، فلزات اساسـی رنگیـن و فرآورده‌های نفتـی و بدهی‌هـای ارزی موردتاییـد وزارت نفت، صنعـت، معدن و تجارت (حسـب مورد) از سـرجمع صادرات خود یا دیگر شرکت‌های گروه بـه تاییـد کارگـروه از طریـق واردات در مقابل صـادرات یا تهاتـر از محل ارز حاصـل از صادرات به‌عنوان برگشـت ارز حاصل از صادرات محسوب می‌شـود. در ماده دیگری از این بخشـنامه تاکید شـده فروش ارز صادرکننده به‌صورت اسکناس به بانک مرکزی، موسسـه اعتبـاری و صرافی معتبر پس از تاریخ اظهار ارزی گمرکی ورود ارز در مبادی ورودی و ارسـال اطلاعات مزبور از طریق سـامانه ذی‌ربط به شعبه بانک ملی ایران مستقر در گمرک با رعایت مهلت برگشت ارز امکان‌پذیر است.

ضربه به تولید و اقتصاد

بهرام شـکوری، فعـال بخش معدن و صنایـع معدنـی در گفت‌وگـو با«روزگارمعـدن» اظهار کـرد: تفاوت قابل‌توجه میان نرخ دلار نیمایی و نرخ دلار در بازار آزاد، چالشی اساسی برای تولیدکننـدگان، صادرکننـدگان یـا فعالان اقتصادی است. در شرایطی که دلار در کانال ۳۹ هزار تومان در بازار آزاد مبادله می‌شود، صادرکنندگان موظفند ارز صادراتی خود را با نرخ مصوب نیمایی که این روزها در کانال ۲۸ هـزار تومان قرار گرفتـه، عرضه کنند. فروش دلار با نرخ نیمایـی به‌منزلـه تحمیـل خسـارت مسـتقیم و جدی به صنعتگران اسـت و همزمان امکانی برای سوءاستفاده و رانت فراهم می‌کند.

شـکوری گفـت: تولید در کنـار واردات معنـا می‌یابد؛ به این معنی که بسـیاری از تولیدکنندگان برای تداوم فعالیت خـود نیازمنـد واردات هسـتند. عـلاوه بر این بسـیاری از تولیدکنندگان طرح‌های توسـعه‌ای را در دسـت اجرا دارند که نیاز آن به واردات قابل‌توجه برآورد می‌شـود. اجرای این طرح‌های توسـعه نیازمند خرید تجهیزات و ماشـین‌آلات و همزمان ورود فناوری و نوآوری‌ها نوین به کشور است، اما در سایه مقررات جدید موردبحث عملا روند فعالیت صنعتگران بـا چالش‌های جدی روبـه‌رو خواهد شـد؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که با افزایش دخالت دولت در این زنجیره، عملا آفت‌ها و آسیب‌های ناشی از سیاست‌گذاری‌های دولتی، بیشتر می‌شود.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی در پاسـخ به سوالی درباره یارانه‌هایی که از سوی دولت در اختیار صنایع در قالب یارانه انرژی یا سـایر امتیازات دولتی قرار می‌گیرد و وظیفه ایـن صنایع در همکاری با دولت برای کنترل بازار ارز، گفت: صنایـع فعال در ایـران از امتیازات محـدودی برخوردارند و همزمان موانع متعددی نیز که از سیاست‌گذاری غلط دولت و حکمفرمایی اشتباه مسئولان نشأت می‌گیرد به فرآیند تولید آنها تحمیل می‌شود؛ بنابراین پرداخت سوبسیدهای محدود دولتـی بـه صنایع، بهانـه‌ای واهی برای تحمیل فشـارهای روزافـزون به صنایع اسـت. به‌عنوان‌مثال سـود تسـهیلات پرداختی به صنایع ۱۸ درصد اسـت، اما این سود با احتساب سود پولی که ازسوی صنعتگران نزد بانک سپرده می‌شود در نهایت ۲۳ درصد برآورد می‌شود، این در حالی است که سود پرداخت تسهیلات به صنایع در اغلب کشورهای دنیا کمتر از ۵ درصد گزارش شده است؛ بنابراین صنعتگران ایرانی از سود بالای تسهیلات بانکی متضرر می‌شوند.

شـکوری گفت: علاوه بر موارد یادشده نبود تعامل سازنده میان ایران و سـایر کشـورها، چالش‌هایـی را به صنعتگران تحمیل می‌کند. در سـایه نبود معاملات بانکی، امکان خرید محصـولات ایرانی در قالـب معاملات اعتبـاری یا با کمک ال‌سـی، وجود نـدارد. در نتیجه تولیدکننـدگان ما ناچارند محصول خـود را با نرخ به‌مراتب پایین‌تـر از نرخ نمونه‌های مشابه خارجی به فروش برسانند و باتوجه به دورنمای تاریک روابط تجاری میان ایران و سـایر کشورها، خسارات متعددی به صنعتگران ما تحمیل می‌شود.

وی افـزود: صنایع ما در طول سـال بـا محدودیت جدی در رونـد تامین برق و گاز روبه‌رو هسـتند. در نتیجه اگر هم امتیازی از سـوی دولت در اختیار صنایع قرار گیرد، باوجود ایـن محدودیت‌ها عملا اثرات این امتیـازات از میان خواهد رفت.

شـکوری در پاسـخ به سـوالی مبنـی بر راهکار اساسـی بـرای ارتقای بازگشـت ارز حاصل از صـادرات صنایع گفت: تولیدکنندگان فارغ از هر نوع فشـاری، ارز حاصل از صادرات خود را بازمی‌گردانند؛ در غیر این‌صورت امکان تداوم تولید و فعالیت خود را از دست می‌دهند. تولیدکننده باید هزینه‌های متعددی از جمله نیروی انسانی، تعمیر و نگهداری، مالیات و... را تامین کند و این مهم با کمک درآمدهای حاصل از فروش داخلی یا خارجی ممکن می‌شـود. در نتیجه بازنگرداندن ارز به‌منزله ایجاد وقفه در تولید و عملا غیرممکن است.

هزینه‌های ارزی تولیدکنندگان، نادیده گرفته شد

رضا شهرسـتانی، عضو هیـات مدیره انجمن تولیدکننـدگان فولاد ایران در گفت‌وگو با«روزگارمعدن» اظهار کرد: فعـالان صنایـع فـولاد در گذشـته می‌توانسـتند ۵ درصـد ارز حاصل از صادرات خود را به هزینه‌های صادرات اعم از حمل‌ونقل، سفرهای تجاری و... اختصاص دهند و ۱۰ درصـد از این ارز نیز در اختیار صادرکنندگان قرار می‌گرفت و الزامی برای بازگشت آن وجود نداشت.

عـلاوه بر این ۳۰ درصد از این ارز به تامین نیازهای وارداتی تولیدکننـدگان صادرات‌محور اعم از تجهیزات، قطعات، مواد اولیه و... اختصاص می‌یافت؛ در نتیجه صادرکنندگان موظف به ارائه ۵۵ درصد ارز صادراتی خود در سامانه نیما بودند.

شهرسـتانی افزود: خلاف رویه پیشـین، اکنـون باتوجه به روند رو به رشـد نرخ ارز در بـازار آزاد و طبق مصوبه جدید هیات دولت برای کنترل بهـای دلار، تولیدکنندگان موظف شـده‌اند ۱۰۰ درصـد ارز خود را در سـامانه نیما ارائه کنند و دولـت نیز بـرای هزینه‌کرد این ارز صادراتـی برنامه‌ریزی خواهد کرد.

ایـن فعال صنعـت فولاد گفـت: با اجـرای این سیاسـت، تولیدکنندگان متضرر خواهند شد. هر تولیدکننده‌ای بخشی از نیازهـای خـود را از طریق واردات تامیـن می‌کند، اما در بخشنامه موردبحث عملا نیاز تولیدکنندگان به واردات نادیده انگاشته شده است. در بهترین حالت این تولیدکنندگان برای تامین نیاز خود ناچار به گذراندن بروکراسـی‌های قابل‌توجه اداری خواهنـد بـود که عملا رونـد فعالیت آنهـا را کند و هزینه‌برتر می‌کند.

شهرسـتانی گفت: تحمیل فشار گسـترده به صنایع به‌منزله تقویت فرصتی برای بروز فسـاد و رانت اسـت. علاوه بر این لطمات جدی به صنایع و به‌دنبال آن اقتصاد کشـور تحمیل می‌شود. یعنی نباید به اثرگذاری مثبت این دست مصوبات بر عملکرد صنایع امید داشت.

وی افزود: نرخ دلار در سامانه نیما با نرخ دلار در بازار آزاد و حتی نرخ دلار توافقی تفاوت چشـمگیری دارد؛ از همین رو صادرکنندگان از این شـرایط و الزام بـه فروش ۱۰۰ درصد ارز خود با بهای دلار نیمایی متضرر می‌شـوند، یعنی هزینه مضاعفی بـه تولیدکنندگان تحمیل می‌شـود. شهرسـتانی گفـت: صـادرات فرآینـدی زمان‌بـر دارد و تولیدکننـده از چنـد ماه قبل برای صـادرات و بازگشـت ارز صادراتی خود برنامه‌ریزی می‌کند، اما چنیـن مصوباتی که به‌طور ناگهانی صادر می‌شوند، لطمات قابل‌توجهی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کنند.

وی افزود: این چالش در شرایطی به صنعتگران تحمیل شده که این فعالان صنعتی با مشـکلات متعددی در روند فعالیت خود روبه‌رو هسـتند. در واقع بی‌ثباتی که در شـرایط فعلی شاهد آن هستیم، در نهایت به ضرر صنایع منتهی می‌شود.

سخن پایانی

این روزها دلار در بـازار آزاد در کانـال ۳۹ هـزار تومان نوسـان دارد و رشـد فراتر از انتظـار نـرخ دلار در هفته‌ها و روزهای اخیر، دولت را مجاب به صدور بخشـنامه‌ای برای کنتـرل نرخ ارز کرد. از آنجا که کمبود ارزی یکی از دلایل رشـد افسار گسیخته نرخ دلار عنوان می‌شود، سیاسـت‌گذاران کوشـیده‌اند با افزایش عرضه ارز، نرخ دلار را مهار کنند؛ بر همین اسـاس صنایع معدنی موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی ارز خود در سـامانه نیما شـده‌اند که تولیدکنندگان و فعالان صنعتی نسبت به اجرای این طرح معترض هستند و آن را سیاستی ضد تولید عنوان می‌کنند.

امضای سه تفاهمنامه در حوزه مدیریت انرژی

در حاشـیه نخسـتین همایش تخصصی انرژی در صنعت فـولاد، دو تفاهمنامـه در بهبـود مدیریت بـرق و گاز فولاد خوزستان با دو شرکت دانش‌بنیان به امضا رسید.

به گزارش ماین نیوز، در حاشیه نخستین همایش تخصصی انرژی در صنعت فولاد که در سـالن همایش هتل هما برگزار شـد، با حضور امین ابراهیمی مدیرعامل فولاد خوزسـتان و معاون فنی شرکت مشاور سـاز آب اهواز و محمدرضا پاکباز مدیرعامل شرکت مشاور پیشـگامان فولاد جنوب، تفاهمنامه امضـا شـد. موضـوع تفاهمنامـه اول همکاری‌هـای فنی، پژوهشـی کاربردی و به‌ینه‌سازی ن‌یازمحور و اجرای پایلوت به منظور دسـت‌یابی به بهترین شـاخص‌های مصارف آب و انرژی در شـرکت فولاد خوزستان، با شـرکت ساز آب اهواز به امضا رسـید. همکاری در شناسایی، پیاده‌سازی و راهبری آخریـن فناوری‌هـای صرفه‌جویی در آب و انـرژی مطابق با استانداردهای اتحادیه اروپا و رهاسازی فناوری‌های کم‌بازده، مطابـق با زیرسـاخت موجود در شـرکت فولاد خوزسـتان مواردی هسـتند که اهداف تفاهمنامه را شـامل می‌شوند. با توجه به پیشتازی شرکت فولاد خوزستان در حرکت به سوی بهینه‌سـازی مصرف آب و انرژی با چشـم‌انداز جامع توسعه انرژی‌هـای پاک، با حداقل تولید گازهای گلخانه‌ای در حوزه صنعت فولاد و صنایع معدنی، تفاهمنامه‌ی دیگری با شرکت مشاور پیشـگامان فولاد جنوب به منظور دستیابی به دانش فنی و ساز و کار اجرایی تولید و به‌ینه‌سازی مصرف انرژی به امضا رسـید. همچنین موافقت نامه‌ای میان شرکت صنعتی و معدنی توسـعه فراگیر سناباد و گروه مپنا به منظور احداث نیروگاه، با حضور محمد مدنی‌فر مدیرعامل شـرکت صنعتی و معدنی توسعه فراگیر سناباد و عباس علی‌آبادی مدیرعامل گروه مپنا به امضا رسید.

مدیرعامل فولاد خراسان:

گاز صنعت نباید طبق قانون قطع شود

مدیرعامـل فـولاد خراسـان گفـت: امـروز ۱۰۵ میلیون تن مجـوز تولید فولاد در کشـور صادر شـده، در حالی که درحال‌حاضر با تولید ۳۰ میلیون تن در سال با چالش انرژی روبه‌رو هسـتیم. این چالش به چالش‌هـای بزرگتری تبدیل خواهد شد و به بحران منجر می‌شود.

به گزارش ایراسـین، کسری غفوری اظهار کرد: ۱۶ درصد گاز طبیعی جهان در مالکیت ایران قرار دارد ولی متاسـفانه صنعت فولاد امروز با چالش‌های زیادی در این زمینه مواجه است و بسیاری از صنایع مشغول به کار هستند.

وی گفـت: ۷۵ درصد سـبد انـرژی کشـور از گاز تأمین می‌شـود، ایـن در حالـی اسـت کـه فولادی‌ها پیشـنهاد سـرمایه‌گذاری در میادیـن گازی را داده‌انـد. امـروز در همـه جـای کشـور گاز وجـود دارد ولی شـرکت ملی گاز بـا توجه بـه انحصاری که ایجاد شـده گاز صنعـت را قطع می‌کند.

مدیرعامـل فولاد خراسـان افزود: گاز صنعـت نباید طبق قانون قطع شـود ولی متاسـفانه این موضـوع قابل پیگیری نیسـت. علاوه براین قیمت‌گذاری در صنعت گاز نیز اشـتباه اسـت و در زمسـتان و تابسـتان نرخ این منبع مهم انرژی یکسان است.

روزگار معدن

چهارشنبه ● ۳۰ آذر ۱۴۰۱ ● ۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ ● ۲۱ دسامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۸۶

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

فنی و هنری:
مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا:
چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰-نمابر: (داخلی-۱۰۴)-تلفن سازمان آگهی‌ها: ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰-ایمیل سازمان آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶-توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

نظرگاه

جذب سرمایه‌گذاران با کمک ابزارسازی در بورس

هابیل خاوری
کارشناس بازار سرمایه

مهمترین مانع حرکت و رشد بازار سرمایه، سیاست‌های پولی بانک مرکزی است. بانک مرکزی که خود به واسطه عضویت رئیس کل بانک مرکزی در شورای عالی بورس، از ارکان اصلی این بازار محسوب می‌شود، خود به یکی از موانع پیش روی بازار سرمایه تبدیل شده است. مادامی که سیاست‌های بانک مرکزی با بازار سرمایه همسو نشود، نمی‌توان انتظار رشد و حرکت از این بازار داشت. بانک مرکزی از یک سو ناشر اصلی اوراق دولتی است و از یک سو کنترل نرخ ارز و نرخ بهره بین بانکی را در دست دارد. همه ما می‌دانیم که بازار سرمایه ارتباط مستقیم با نرخ ارز دارد؛ اما در دو سال گذشته، اگرچه نرخ ارز شیب صعودی داشته، اما بازار سرمایه نزولی بوده و مهم‌ترین دلیل آن، افزایش نرخ بهره بدون ریسک در کشور است. از یک سو به فعالان بازار سرمایه نوید می‌دهند که نرخ بهره بین بانکی در کانال ۲۰ درصدی تا حدودی تثبیت شده، از سوی دیگر شاهد آن هستیم که بازدهی اوراق اخزا به ۲۶ درصد رسیده است و همین اتفاق خود می‌تواند در دسر بزرگی برای بازار سرمایه ایجاد کند. نکته اینجاست که عده‌ای تصور می‌کنند بازدهی ۲۶ درصدی اوراق یعنی نسبت P به E حدود ۴! در بازار سرمایه جذابیت دارد؛ اما این بازدهی یعنی نسبت P بر D یا نسبت نرخ به سود تقسیمی! طبیعی است که با چنین نرخ بهره بدون ریسکی، نقدینگی از بازار سهام خارج شده و راهی بازار اوراق شود. باید کاری کنیم که نقدینگی از بازارهای موازی به سمت بازار سرمایه بیاید و برای انجام این مهم باید علاوه بر آنکه ابزارسازی در بازار سرمایه صورت میگیرد (مثل گواهی سکه، صندوق املاک و مستغلات، صندوق‌های درآمد ثابت، تضمین اصل سرمایه و...)، تلاش کنیم برای فعالان بازارهای موازی جذابیت هم ایجاد کنیم. به عنوان مثال اگر با راه‌اندازی صندوق‌های املاک و مستغلات، قصد جذب علاقمندان به سرمایه‌گذاری در بازار املاک را در بورس داریم، باید قیمت‌گذاری املاک در این صندوق‌ها به گونه‌ای باشد که کمتر از ارزش واقعی باشد تا بازدهی لازم را برای سرمایه‌گذاران به همراه داشته باشد و انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری در این صندوق‌ها شود. علاوه بر این به نظر می‌رسد باید تمرکز بیشتری روی صدور مجوز ابزارهای سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در بورس از جمله صندوق‌های سرمایه‌گذاری صورت بگیرد و به جای تلاش برای افزایش کمی صندوق‌های سرمایه‌گذاری، به افزایش کیفیت این صندوق‌ها بپردازیم و در صورتی که عملکرد صندوقی مناسب نبود و بازدهی مطلوبی نداشت، با ابزارهای تنبیهی همچون لغو مجوز با آنان برخورد کرد. همچنین معتقدم در زمینه فرهنگ‌سازی در بازار سرمایه همچنان ضعف داریم. نقش شرکت مدیریت اطلاع‌رسانی و آموزش بورس در بازار سرمایه می‌تواند حتی از نقش سازمان بورس هم موثرتر باشد؛ مشروط بر آنکه تلاش بیشتری برای ارتقای دانش مالی سهامداران و همچنین ترغیب مردم به سرمایه‌گذاری غیرمستقیم و بلندمدت در بورس صورت بگیرد.

نظرگاه

کاهش اختلافات ارزی، محرکی برای بورس

سید جواد درواری
کارشناس بازار سرمایه

نرخ ارز یکی از عوامل مهم تاثیرگذار بر بازار سرمایه است. تعداد زیادی از شرکت‌های بازار سرمایه را شرکت‌های کالایی و به اصطلاح دلار محور تشکیل می‌دهند که نرخ فروش محصولات‌شان براساس قیمت‌های جهانی است و نرخ ارز، تأثیر مستقیم در نرخ تولیدات و محصولات آنها دارد. همچنین تغییرات نرخ ارز به واسطه وجود برخی دارایی‌های شرکت‌ها، بر سودوزیان شرکت‌ها اثر می‌گذارد. بنابراین افزایش نرخ ارز می‌تواند بر سودآوری شرکت‌ها تاثیر بسزایی داشته باشد. بازار سرمایه در پاییز امسال نوسان قابل توجهی داشت و شاخص کل از محدوده ۱ میلیون و ۳۲۸ هزار واحدی در ابتدای مهرماه روند نزولی داشت و در روزهای ابتدایی آبان ماه امسال، شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران تا محدوده ۱ میلیون و ۲۴۰ هزار واحد سقوط کرد. افزایش نرخ ارز باعث شد شاخص در مدت کوتاهی تا محدوده ۱ میلیون و ۴۰۰ هزار واحد افزایش یابد و با افزایش مجدد نرخ ارز، شاخص تا محدوده یک میلیون و ۵۰۰ هزار واحد رشد کرد. با توجه به نرخ دستوری ارز در سامانه نیما، شرکت‌ها موظف هستند نرخ پایه محصولات خود را در بورس کالا با نرخ ارز نیمایی درج کنند و این امر موجب می‌شود گاهی اختلاف معناداری میان نرخ محصولات در بورس کالا و بازار آزاد به وجود آید. همچنین شرکت‌ها باید وجوه حاصل از صادرات تولیدات و محصولات خود را با این نرخ (نیمایی) تسعیر کنند. افزایش فاصله بین ارز بازار آزاد و ارز نیمایی، تأثیر مطلوبی بر بازار سرمایه نخواهد داشت و موجب می‌شود سرمایه‌گذاران، بازارهای موازی با بازار سرمایه (بازار طلا و ارز) را به سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌های بورسی ترجیح دهند. زیرا با توجه به ماهیت دستوری نرخ ارز نیما، نرخ محصولات افزایشی متناسب با افزایش نرخ ارز نداشته و سود حاصل از تسعیر نیز افزایشی نخواهد داشت و این دو موضوع به‌صورت مستقیم بر سود هر سهم شرکت تأثیرگذار خواهند بود و بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاران را پوشش نمی‌دهد. از این رو انتظار می‌رود شکاف بین نرخ ارز در سامانه نیما با بازار آزاد، کاهش یابد. باید به این نکته توجه کرد که برخی از شرکت‌های بورسی، مواد اولیه خود را با نرخ ارز آزاد خریداری می‌کنند؛ اما ناچار هستند درآمد حاصل از فروش را با نرخ دستوری نیمایی محاسبه کنند که این اجبار، موجب کاهش حاشیه سود شرکت‌ها شده و به زیان سهامداران است. از سوی دیگر وجود برخی عوامل مانند کمبود نقدینگی در بورس، نرخ بهره بین بانکی، قیمت‌گذاری دستوری تولیدات و محصولات شرکت‌ها، تأمین مواد اولیه برخی صنایع و مباحث انرژی آنها، کسری بودجه دولت و فروش اوراق بدهی و... بازار سرمایه را دچار چالش کرده‌اند. با وجود ارزندگی نرخ سهام بسیاری از شرکت‌ها، سرمایه‌گذاران ارزیابی و پیش‌بینی خود نسبت به حال و آینده را بادرجه ریسک بسیار زیادی می‌بینند و با احتیاط بسیار زیادی اقدام به سرمایه‌گذاری در این بازار می‌کنند. نزدیک شدن نرخ ارز نیمایی به نرخ ارز بازار آزاد می‌تواند محرکی قوی برای صعود بازار سرمایه باشد و سرمایه‌گذاران را ترغیب به سرمایه‌گذاری در این بازار کند.

شوک شایعه جدید به بورس

وعده افزایش سود بانکی، علیه بورس است!

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

رئیس کل بانک مرکزی برای جامه عمل پوشاندن به وعده کاهش نرخ تورم به دنبال رشد سود بانکی و کاهش سرعت گردش پول است که می‌تواند فشار فروش بورس را دامن بزند و خروج نقدینگی از بورس را تشدید کند.

در حالی که بازار سرمایه به یک محدوده مقاومتی رسیده رئیس کل بانک مرکزی یک سیگنال منفی به بورس داده و گفته افزایش نرخ سود بانکی به عنوان یک ابزار کنترل نقدینگی در دست بررسی است، حتی برای تاکید بر اهمیت استفاده از این ابزار اعلام کرده که نرخ سود بانکی در امریکا به حدود ۴ درصد و در روسیه از ده درصد به ۲۰ درصد رسیده است.

نکته جالب توجه اینجاست که در ایران تجربه نرخ سود بانکی ۲۸ درصدی را تجربه کرده‌ایم اما ارمغان آن، بحران موسسه‌های مالی بود و در کنار آن در کشور تورم همچنان بالا باقی ماند و حالا به نظر می‌رسد آقای رئیس کل به دنبال تخریب مجدد اعتماد بورس است و به نوعی شکست خود در کنترل بازار ارز را می‌خواهد از طریق سرکوب بورس جبران کند و به نوعی وعده پوشالی کاهش نقدینگی تا پایان سال را اجرایی کند.

چالش بزرگ کنترل نقدینگی

علی اکبر نیکو اقبال، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با بازار ضمن تاکید بر اینکه کنترل نقدینگی در اقتصاد تورمی ایران چالشی بسیار بزرگ است، گفت: در شرایط کنونی مردم برای حفظ ارزش پول خود سرمایه هایشان را تبدیل به دلار یا سکه می‌کنند در چنین شرایطی همین بازارهای سوداگری مهم‌ترین ابزار برای کنترل نقدینگی هستند، اما در صورتی این مسئله امکان‌پذیر است که به اندازه تقاضای بازار عرضه وجود داشته باشد.

وی با بیان اینکه بانک مرکزی ایران به دلیل عدم استقلال، ضعف عملکردی دارد، افزود: در شرایط کنونی بانک مرکزی به ابزاری در اختیار دولت تبدیل شده که آنها بتوانند کسری بودجه خود را از طریق چاپ اسکناس یا استقراض از سیستم بانکی تامین کنند، به همین دلیل این بانک هیچگونه سیاست مستقلی برای مهار تورم ندارد و هرگونه برنامه‌ای که تاکنون ارائه کرده به دلیل ناکارآمدی شکست خورده است.

وی با تاکید بر اینکه دولت از طریق اقتصاد مولد می‌تواند نقدینگی را به صورت سالم مدیریت کند، اظهار کرد: هرچقدر دولت بتواند بستر سرمایه‌گذاری مردم و بخش خصوصی را فراهم کند و به تولید و تامین نیاز داخلی کشور کمک می‌کند از این طریق نقدینگی هم کنترل خواهد کرد.

فشار دلار و ادامه رکود اقتصادی

درحال‌حاضر بسیاری از فعالان بازار سرمایه نگران سیاست‌های بانک مرکزی هستند، زیرا در شرایطی که بسیاری به وعده‌های کنترل ارز دل خوش کرده بودند در یک سال گذشته نرخ ارز بیش از ۵۰ درصد رشد داشته و رکود اقتصاد عمیق تر شده، زیرا مردم قدرت خرید خود را از دست داده‌اند و بسیاری از شرکت‌ها هم تولید خود را به اندازه تقاضای داخلی کاهش داده‌اند و این یعنی تهدید علیه سرمایه‌گذاری سهامدارانی که امیدوار به تولید و سودسازی بیشتر شرکت‌های بورسی بودند.

همایون دارابی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با بازار با اشاره به اینکه افزایش نرخ سود بانکی منجر به ادامه خروج سرمایه از بورس می‌شود، گفت: به طور قطع یکی از مهم‌ترین ابزارهای کنترل نقدینگی بهبود وضعیت بازار سرمایه است که مردم بتوانند برای بلندمدت سرمایه‌گذاری کنند و از این طریق واحدهای تولیدی بتوانند راحت تر سرمایه‌های خرد را جذب کنند.

وی با بیان اینکه در چند وقت اخیر نرخ بالای اوراق هم که به بیش از ۲۵ درصد رسیده سیگنال تورمی برای اقتصاد صادر کرده است، تصریح کرد: این نرخ‌های سود بالا علاوه بر اینکه منجر می‌شود بخشی از نقدینگی بازار سهام خارج شود منجر می‌شود تا انتظارات تورمی هم در اقتصاد به وجود بیاید و اثر آن در بازار سرمایه به صورت رکود نمایان می‌شود.

دارابی با تاکید بر اینکه نرخ بالای سود اوراق گام برای شرکت‌های تولیدی تبعات تورمی دارد، گفت: نرخ سود بانکی هم اقتصاد مولد را به چالش می‌کشد.

وی تصریح کرد: در شرایطی که بسیاری از واحدهای تولیدی با کمبود سرمایه در گردش مواجه هستند وقتی بخش عمده نقدینگی اقتصاد از طریق بانک‌ها جذب می‌شود عملا فشار عرضه در بورس هم بالا می‌رود و همین موضوع منجر به فشار به شرکت‌ها هم می‌شود.

سیاست کاذب برای مهار تورم

ماشین خروج نقدینگی از بورس سال‌هاست که متوقف نشده و سیاست‌های وعده داده شده بانک مرکزی هم به موتور جدیدی برای تشدید خروج پول از بازار خواهد شد.

علیرضا ساداتی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با بازار با اشاره به اینکه در شرایط کنونی رشد نرخ سود بانکی بزرگ‌ترین فشار عرضه را در بورس به وجود بیاورد، اظهار کرد: در ماه‌های گذشته یکی از مهم‌ترین دلایل توقف بورس عدم وجود نقدینگی در بورس بود که بعد از اینکه دولت سیاست‌های جدید را برای حمایت از بورس با منابع صندوق توسعه ملی و صندوق تثبیت اجرا کرد، بازار کمی رونق گرفت و حالا اجرای سیاست‌های مغایر با آن می‌تواند بار دیگر سرمایه‌های بورسی را به چالش بکشد.

وی با بیان اینکه اطمینان از ادامه تورم در اقتصاد کشور هم خود مانعی برای ورود نقدینگی به بانک‌ها است، اظهار کرد: در سال‌های اخیر با وجود اینکه بورس در روندی نزولی بوده و بسیاری از سرمایه‌ها از بازار خارج شده‌اند اما سرمایه اندکی وارد بانک‌ها شده و بیشتر به بازارهایی مانند خودرو، ارز و... سرازیر شده است.

سخن پایانی

براساس این گزارش به نظر می‌رسد رئیس کل بانک مرکزی آخرین ضربه مهلک را قبل از کنارگیری از سمت خود می‌خواهد به بازار سرمایه بزند، پیش از این او سابقه ریاست بر سازمان بورس را داشته و در همان زمان با وجود اینکه متولی این بازار مالی بود اما سیاست‌های او هیچگاه کمکی به بازار نکرد و حتی خودش به عنوان مهم‌ترین عامل سرکوب بورس بوده است.

۳ ابهام بودجه ای برای بورس

این روزها اخبار بسیاری از بودجه منتشر می‌شود آخرین خبری مبنی بر همزمانی انتشار بودجه با برنامه توسعه هفتم بود، این موضوع واکنش‌های فراوانی را به همراه داشت، برخی باور دارند که این اقدام منجر به طولانی شدن زمان اعلام کسری بودجه از جانب دولت می‌شود. البته که ابهامات همیشگی مانند نرخ خوراک پتروشیمی‌ها، مالیات شرکت‌های صادراتی و... همچنان بازار سهام را در بلاتکلیفی فرو برده است.

روزبه شریعتی، کارشناس بازار سهام در گفت‌وگو با بورس نیوز تبیین کرد: به نظر می‌رسد مهم‌ترین عواملی که در بودجه باید مشخص شود دلار بودجه و نرخ انرژی است. البته که نرخ انرژی خود بخش‌های مختلفی را مانند نحوه محاسبه خوراک برای پتروشیمی‌ها با سقف ۵ هزار تومان در برمی‌گیرد. همان‌طور که اشاره شد نرخ دلار بودجه بسیار مهم است، چراکه نمایانگر نرخ سامانه‌های معاملاتی و نرخ تسعیر ارز شرکت‌ها خواهد بود که در صنعت بانک و بیمه همچنین شرکت‌های صادراتی بسیار تأثیرگذار است، این موضوع شامل حال ۷۰ درصد بازار می‌شود چراکه این بخش کامودیتی دلار محور است.

دیگر موضوعی که بازار را می‌تواند تهدید کند، بحث تأمین مالی دولت از محل انتشار اوراق بدهی است به هر میزان که حجم اوراق بدهی و انتشار آن افزایش پیدا کند، نمایانگر افزایش نرخ این اوراق و رکود بیشتر در بازار است.

اقدامی با دنیایی از ابهام

این فعال بورسی بیان کرد: ابهام و بلاتکلیفی از جانب بودجه برای بازار سهام مطلوب نیست، هم‌زمانی انتشار بودجه و برنامه توسعه هفتم اتفاق خوبی نخواهد بود چراکه ممکن است، موضوع به سال بعد موکول شود و بازار باید در بلاتکلیفی بماند. از طرفی مشخص نیست برنامه توسعه هفتم در چه ابعاد توسعه‌ای پیش می‌رود و بورس را به‌عنوان شفاف‌ترین بازار در اقتصاد تا چه میزان بها می‌بخشد، خود جای سوال دارد. باید مشخص شود که برنامه توسعه هفتم تا چه میزان به سمت خصوصی‌سازی می‌رود و تا تعیین تکلیف آن باید صبور بود، البته هرچقدر هم دیرتر این اتفاق رخ دهد برای بورس بدتر است.

٤ بندی که باید در بودجه گنجانده شود

شریعتی گفت: هرچقدر که در اقتصاد به سمت چند نرخی و قیمت‌گذاری دستوری برویم برای بازار سرمایه مطلوب نیست؛ نمونه آن را در زمانی که ارز ۴۲۰۰ تومانی پاشنه آشیل بازار سهام شده بود تجربه کرده‌ایم، به همین جهت قیمت‌گذاری دستوری و چند نرخی باید در بودجه موردتوجه قرار گیرد که به بورس کمک کند.

نرخ حامل‌های انرژی هم به دلیل تأثیرگذاری بر حمل‌ونقل شرکت‌ها و بهای تمام‌شده تولید بسیار حائز اهمیت است. از طرفی به بودجه عمرانی، نرخ تسعیر ارز و مالیات شرکت‌های صادراتی نیز باید در بودجه‌بندی توجه شود، چراکه تمام موارد اشاره‌شده با اولویت کمتر و بیشتر بر بازار سهام تأثیرگذار هستند.

ضعف قانونی وجود دارد

وی گفت: فارغ از بحث تأثیرات مثبت یا منفی مبحثی، باید ثبات در تصمیم را موردتوجه ویژه قرارداد. به‌طور مثال فرمول محاسبه خرید نفت خام و فروش کرک اسپرد پتروشیمی‌ها اگر به‌صورت قانون پیاده‌سازی شود، سرمایه‌گذاران خاطرجمع می‌شوند و با افق بلندمدت‌تری به پیش‌بینی نرخ سود شرکت‌ها می‌پردازند. اگر مواردی همچون تغییرات نرخ خوراک یا مشابه آن به قانون تبدیل شود سرمایه‌گذاران می‌توانند با دید بازتری به سهامداری بپردازند.

ثبت فروش نامنظم در یک ماه

نام شرکت	نام نماد	درآمد ماهانه (میلیارد تومان)		درصد تغییرات
		منتهی به آبان ماه ۱۴۰۱	منتهی به مهرماه ۱۴۰۱	
باما	کاما	۶۳	۲۱۵	٪۷۱ ↓
سرمایه ثبت‌شده (میلیارد تومان)	دوره مالی	مقدار فروش ماهانه (تن)		درصد تغییرات
		منتهی به آبان ماه ۱۴۰۱	منتهی به مهرماه ۱۴۰۱	
۱,۰۰۰	فعالیت ماهانه	۱۶.۰۹۳	۲۶.۸۹۹	٪ ۴۰ ↓

شرکت باما در آبان ماه یکی از ضعیف‌ترین گزارش‌های مالی را در میان شرکت‌های بورسی ثبت کرد، شرکت فروش نامنظمی را در فصول گذشته داشته است. از طرفی در هفته‌های اخیر فعالیت‌های این شرکت به دلیل ایجاد ممانعت عده‌ای از پرسنل در ورود کارگران، کارمندان و پیمانکاران به مجموعه؛ متوقف شده بود.

به گزارش بورس نیوز، شرکت باما در گزارش فعالیت ماهانه‌ای که در آبان ماه امسال منتشر کرد، میزان درآمدی که از فروش محصولات خود به‌دست آورد برابر با مبلغ ۶۳ میلیارد تومان بود، همچنین درآمدهای تجمیعی «کاما» در ۸ ماه سپری‌شده از ابتدای سال مالی نیز تاکنون ۸۹۵ میلیارد تومان اعلام‌شده است.

روند درآمدزایی

شرکت باما در آبان ماه میزان درآمدی که از خود بر جای گذاشت ۶۳ میلیارد تومان بود، این مبلغ در مقایسه با میانگین درآمدی که در ۷ ماه گذشته به ثبت رساند ۹ درصد کاهش داشت و همچنین نسبت به ماه گذشته نیز ۷۱ درصد کاهش درآمد حاصل کرده است.

شرکت باما در ۵ ماه گذشته به کمترین میزان درآمدی خود رسید البته؛ نسبت به دوره مشابه سال گذشته رشد درآمد داشته، اما نکته حائز اهمیت درآمد نامنظم و نوسانی شدید این شرکت است.

«کاما» از ابتدای سال مالی (منتهی به اسفندماه ۱۴۰۱) تا پایان آبان ماه، میزان درآمد تجمیعی که از ارائه فروش محصولات خود به‌دست آورد را برابر با ۸۹۵ میلیارد تومان اعلام کرد، «کاما» پس از روند صعودی شارپی که در مهرماه نسبت به شهریور ماه داشت با عقب گردی ۷۱ درصدی همراه بود.

روند فروش

شرکت باما از ابتدای سال مالی تا انتهای آبان ماه ۱۴۰۱ درمجموع ۱۳۱ هزار و ۵۱۷ تن فروش داشت، این شرکت در آبان ماه ۱۶ هزار و ۹۳ تن محصول از محصولات خود را به فروش رساند که در مقایسه با ماه گذشته با کاهش ۴۰ درصدی روبه رو شده است. از دیگر نکات حائز اهمیت گزارش فعالیت ماهانه این شرکت مقدار فروش صادراتی و میزان درآمد صادراتی آن است که در آبان ماه هیچ فروش صادراتی نداشته و به تبع آن هیچ درآمد صادراتی هم محقق نکرده است.

شرح فروش

شرکت باما در آبان ماه تنها موفق به فروش محصول «کربنات روی» و سایر تولیدات در بازار داخل کشور شد، مقدار فروش محصول «کربنات روی» در بازار داخل کشور در این دوره ماهانه برابر با ۴ هزار و ۹۰ تن و با نرخ فروش ۴۶۵ هزار تومان بود.

باید اشاره کرد، شرکت باما در آبان ماه یکی از ضعیف‌ترین گزارش‌های سال مالی را در میان شرکت‌های بورسی ثبت کرد، شرکت فروش نامنظمی را در فصول گذشته داشته است.